

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 10.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGÓ, FÉLÉVRE 10.— PENGÓ

Kisírdetések ára: a kisírdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vasnag betűkkel 20 fillér A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált

Nagyírdetések ára: egy hatodhatszós (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér Szóvegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Visszaöntéses örökléses jártas malomkezelő molnár rész, vagy fixizetésre keressük, lehetőleg azonnalra. Csak komoly, megbízható szakemberek ajánlatát kérjük fizetési igények megjelölésével. Ugyancsak felvesszünk egy nőten molnárségédet is. Múmalom, Mihályi, Sopron megye. 3175

Állandóan azonnali visszaöntéses sikszitával teljesen önállóan dolgozni tudó molnárségédet keresünk. Fizetés hatvan pengő, koszt vagy részkereset. Utiköltés 3 hónap után. Özevgy Spergné, Hegedűs-malom, Inota 3178

Ügyes nős molnárségédet keresek azonnali beépítésre. Fizetés megegyezés szerint. Malom, Kisléta. 6806

Molnártanoncot fizetéssel felvesszünk. Hatkerékű-malom, Pápa. 3177

Köszéngázás motorgépeszt keresek szeptember elsejére. Ajánlatokat kér fizetés megjelöléssel. Malom, Kisléta. 6805

Ügyes fiatal molnárségédet keresek azonnalra, aki egy 5-járatú vámmalom kezelésében jártas. Fizetés megállapított órabér. Utiköltés nem térítik. Vasútállomás: Bieske. Fülöp Sándor hengermalom, Csákvár. 6804

Azonnalra felvétetik becsületes szakember molnárségéd jó fizetéssel, teljes ellátással. Zalaapáti, Gőz-malom. 6799

Önállóan dolgozni tudó, józan, munkaszerető molnárségédet állandó munkára, azonnali beállással felvesszünk. Utiköltés nem térítik. Hengermalom, Madaras. 6800

Azonali belépésre keressünk kesztyű kesztyű mészalót, akinek hosszabb gyakorlat van, könyveléshez értek előnyben. Berger-malom, Sárrétudvari. 6803

Azonali belépésre keresek visszaöntéses öröklésben jártas molnárségédet, fizetés 65 pengő, koszt és lakás, Takács Géza, Sárkeresztény. 3182

Előkeelő őskerestény vegyesöröslésű vidéki malomváltóval állandó alkalmazásra keresek egy teljesen megbízható, intelligens, kesztyűnyelű malomtisztviselőt, lehetőleg október 1-1 belépésre. Ajánlatokat az eddigi működés és fizetési igény megjelölésével kérünk e lap kiadóhivatalába. „Állandó állás 3164” jelige alatt. 3164

Molnárségédet keresek azonnali belépésre 50 pengő fizetés és ellátással: Magasi Gyula, Zala-szentlászló. 6787

Azonali belépésre keressük egy megbízható molnárségédet. Fizetés megegyezés szerint. Hengermalom, Somogyásmon. 6793

Fiatal nős molnárségédet állandó munkára azonnali felvesszünk. Tolnay-malom, Berhida. 6791

Több molnárségédet keresek azonnali belépésre órabér és percent-fizetés mellett. Faragó-malom, Jászárokszállás. 3158

Fiatal molnárségéd és egy molnárkocsi felvételük. Utiköltés felfogadott. Új 3 hónap letelte után megterítik. Pócs Mihály, Király-szentistván, Veszprém megye. 6815

Azonnalra keressük molnárségédet, aki önállóan is öröl. Fizetés 120 pengő vagy órabér, esetleg ellátással. Hengermalom, Tass 3184

Keresek rendszerető, szakmáját értő, nőten molnárségédet bármikori belépésre. Fizetés megegyezés szerint Bán fómolnár, Vilmany. 3189

ÁLLÁST KERESŐK

Fómolnári állást keres hadmentes, malommal otthonos szakember. Török Kálmán, Bia, Múmalom 3162

Állást keres október 1-re stabil gőz- és motorgépes, vállalkozó, lakatos, esztétikus munkát és világlanykezelést, 40 éves, keresztény. Hegedűs József gépész, Borshalom, u. p. Kunhegyes. 6809

Fómolnári állást keres nagymalomipari tanfolyamot végzett idősebb szakember, bármilyen rendszerű 2-5 -vagónos malomban. 14 évig 5-vagónos malom, ennek leállása óta pedig 7-ik éve 2 és félvagónos malom fómolnárja, melynek üzemben maradásra (mivel zsidó rt.) bizonytalan. Kérlek személyes meghívást esetleg felületköltség-megtérítéssel, bizonyítványaimmal magammal viszem. Langbein Alajos fómolnár, Makó, Landeszmann-malom, Andráss-u. 16. 6794

42 éves nős molnár állást keres azonnali beállásra állandó munkára. Szives meghívást kér Gál Sándor, Abony, Klapka György-utca 12. 6808

Szakiskolát és mestervizsgát végzett, hadmentes, 28 éves, nős, csaláttal malom, fómolnári vagy kezelői állást keres bármikorra. Szives meghívást kér Tóth József, Kisfalud, Sopron megye. 6789

Önálló malommal, vállalkozó, mindenféle gépek készítését és szerelését beszerelést. Trencsényi József, Miskolc, Alföldi-u. 2. 3172

Fiatal kiscsaládú, hadmentes, 10 éves nagymalomban vezetői gyakorlattal bíró, adminisztrációt is végző, kimondottan jobb malom, bármilyen rendszerű malomban állandó elhelyezkedést keres, társul. Kardos Tamás molnármester, Miskolc, Vásártéri-u. 2. 3170

Fómolnári állást keres bármikorra, bármilyen nagy gyakorlatú, ügyintéző visszaöntéses malomban is perfect. Szives meghívást kér: Schwarcz Márton fómolnár, Zajta. 3153

Szorgalmas kiscsaládú molnár, minden öröklésben jártas, állást keres 15-re bármilyen malomban, Matér József, Bares, Imre-utca 3166

Fómolnári vagy kezelői állást keres 33 éves, nős molnármester bármilyen üzemben. Szives meghívást kér üzem- és fizetés megjelöléssel Csoma Győző molnármester, Mezőtúr. 3190

Fómolnári vezetői állást keres azonnali belépésre józanéletű, tanfolyamot és mestervizsgát végzett, intelligens fómolnár. Csakis olyan malomtulajdonosok szives meghívását kérem, akik állandó munkát biztosítanak. Adam János fómolnár, Jászjakóhalma, Villany-malom. 3168

Géplakatos gépész szivógáz és Diesel motorok kezelésében, javításában nagy gyakorlattal, malomüzemi állást keres azonnalra. Pintér József gépész, Szabolcs-puszta, u. p. Pusztaszabolcs. 3156

Fómolnári kezelői állást keres kiscsaládú, hadmentes, középkorú, igaz, egész molnár, 35 éves gyakorlattal bármikorra, állandó helyre. Megkeresést kér: Klopfer József, Budapest, Dohány-utca 3. III. em. 2. címre. 3161

Gépészi állást keresek motortör- vagy gépezet-üzemhez. Csak állandó állásra pályázom. Gulyás Lajos gépészlakatos, Jakabszállás, 6811

Fómolnár aki eddig jobb középalmoknak volt fómolnárja, mindenféle öröklésben jártas, állást keres bármikori belépésre. Radványi Sándor, Solt. 3186

38 éves mestervizsgázott molnár gabonát-vevői, esetleg iparigazolványal állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3188

Fiatal molnárségéd állandó munkára állást keres. Ifj. Burányi István, Gara, Hengermalom. 3165

Fómolnári állást keres középkorú, kiscsaládú szakember, nagy gyakorlattal. Gyenes Miklós fómolnár, Büdszentmihály. 6813

Molnárségéd 19 éves, őskerestényi bármikori belépésre állást keres. 2 vagonon felül malom meghívást kérí Kaufmann Kálmán, Kiskunhalas. Postaút 6-8. 3191

Állást keres középkorú és nagymalomban fómolnári gyakorlat mind információt kibíró szakember. Jelenleg 4 vagonos vegyestípusú malom üzemeltető fómolnárja. Barna Rudolf, Mátészalka. 6817

Malom és gabonaszakmában nagy gyakorlattal rendelkező, kesztyűnyelű malomtisztviselő állást változtatva azonnalra is. Olyan malomtulajdonos urak meghívását kérem, akik helytelenül tudják sokoldalú hozzájárulást, szorgalmat, hűségemet. „Önálló vezető 3181” jeligére. 3181

Malom és gabonaszakmában nagy gyakorlattal rendelkező, kesztyűnyelű malomtisztviselő állást változtatva azonnalra is. Olyan malomtulajdonos urak meghívását kérem, akik helytelenül tudják sokoldalú hozzájárulást, szorgalmat, hűségemet. „Önálló vezető 3181” jeligére. 3181

Nemes Ignác molnárségéd tudassa címét Kozma Pállal, Berhida, II. ker. 6792

Köszönet a pályázó uraknak, a mázslói állás betöltött. Egri-malom, Vámospercs. 3187

LEVELEZÉS

Nemes Ignác molnárségéd tudassa címét Kozma Pállal, Berhida, II. ker. 6792

Köszönet a pályázó uraknak, a mázslói állás betöltött. Egri-malom, Vámospercs. 3187

VEGYESEK

Egyvagónos vámmalom, hozzá 100 hold gazdaság, októbertől bérbeadó. Csakis garanciával rendelkező ajánlatot kérem „Jómenetelű 6812” jeligére a kiadóhivatalba. 6812

Legolcsóbb a motortör. Átalakított malomban garanciával megolvó alsószívós fagázgenerátor kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs káros nyersolajmórtokat átalakított, javított, üzembehelyezés óra és napibérlet: Bukovics, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál 2065

1. sz. Wörner féle kékfegyű motorok, Universal köbereszű, detasorok raktárról azonnal szállíthatók. Jahn és Klein, Budapest, V. Wahrmann-utca 6-8. 2009

Darálóköveket elismert kiváló minőségben teljes jótállással készített Nagy Ferenc Múka-Malomgyára, Dunaföldvár. Ezüstéremmel kitüntetve, 2335

15-25 HP-ig motorhoz faveszén és kocsz tüzelésre alkalmas, vízűtéses generátor 150 pengőért eladó. Kuchta Gyula molnár, Lajosmizse, Pest megye, Darálómalom. 3173

Bérelnek 15-20 HP szivógázgőzt, illenel jömenetelű olajmalom és daráló hajtására társulhat. Bereznay, Kenéz-lé, Szabolcs megye. 6798

Graepel Hugó féle árpakása és borsó hántológép alig használt sűrűsége eladó. Birbaum Ferenc, Abasár. 6750

Eladó Szabolcsban félvagónos malomunk. Átéptetésre szükséges, engedélyt ehhez megkaptuk. Megkereséseket „Olajütővel 6717” jeligére a kiadóhivatal továbbítja. 6717

Ceglédén családi okok miatt jutányosan azonnali bérbeadja 16-járatú gőzmalomát öv. Krinovits Béláné, Cegléd, Pesti-út 76. 6810

Motorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtegelveket előnyös árban készítenk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserézteletek köztük: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalöldi-út 6.) 2038

Bagamérban darálómalom jutányosan eladó. Egyes részek külön is eladók. 3154

Szalagfűrész minden méretben, újak és használtak és egyéb famegmunkáló gépek állandóan kaphatók. Kellner, Újpest, Petőfi-utca 22. 2174

Csigatőr gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, Báthory-u. 3. 2033/1

Eladó egy alig használt 26 kalapácsos Mediacó zúzógép. Bővebbet Reményi, Hódmezővásárhely, VIII., Sip-utca 36. Telefon 509. 6755

3. sz. Besser Rentábel olcsón kapható. Rác Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2295/3

Nagyforgalmú malom, 2 vagonos bérbeadó. Ajánlatokat „Jóformalmu 3155” jeligére a kiadóhivatal továbbítja. 3155

Villanymotort keresek: 40 lóerő, 3 fázis, 380 volt, 50 periódus. Csiba-malom, Hajdúnánás. 6769

Villanymotort dinamógépek állandó raktára, javítóműhely: Elektropar, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123-882. 2002

Egy használt automatikus gabonamérleg 10 kg-os kapható. Karczag és Társánál, Budapest, Lázár-utca 13. 6770

22/65 szimpla Ganz vas-szekrényes hengerek és egyes hámozók olcsón kaphatók Krizshaber Károly, Budapest, XIII, Láng László-u. 6. 2328

Egy használt Irus daráló, 400 mm átmérőjű kövekkel, 1 darab exhausztor, 600 mm átmérőjű szárnyakkal kapható. Karczag és Társa, Budapest, Lázár-utca 13. 6771

Hazánk egyik legjobb mezei malommalnak szakképzett, közép- és szakiskolát jelesen végzett, nagy gyakorlatú fómolnárja, kisebb malomot bérelne, nagyobb malomot elszámolásra átvenne. Leveleket „Molnármester 6797” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 6797

Benzinmotor fekvő 6-8 HP-s gyáriilag teljesen javítva, ugyanott Jindrich daráló 640 mm köztármérvél használt, de kifogástalan állapotban, igen előnyös árban kaphatók. László és Fia műszaki gépkereskedők, Budapest, V., Alkotmány-utca 25. 2233/5

Eladó egy 135 HP stabil modern gőzgép. Erdekldődni lehet: Báling István malomépítőnél, Németholva. 6796

Eladó Theiner-gyártmányú Monarch-malom (daráló) villanymotorttal. Erdekldődni lehet: Tapolcán, Zala megye, Csobánca-u. 17. 3160

Golyóscsapágyak csapágyak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Thurzó-köz 4. (Lehel-téri templomnál.) 2036

Vámcserealom Tisza melléti 10.000 lakosú községben azonnali eladó. Erdekldőseket a kiadóhivatalba „Tisza bűza 3183” jeligére kérek. 3183

Darálóköveket és hámotzögépköpenyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóúrúgyár, Budapest (VI., Főveny-utca 89.) Tel.: 291-493 2377

Villanymotort dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Hengerek fogaskerek, kerek, Ewart-lénc, filtervasárak, kővasárak, közlőmalkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutányos árban beszereshetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-utca 36. Tel.: 291-438. 2037

Ganz hengerek 22/65 dupla vaszekrényes, 29/60, 9/14, 21/a, 21 dupla faszekrényes, kitűnő állapotban azonnalra kaphatók. Rác Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2356/2

Patakmalom csuvarmentes vidéken vennék vagy nagyobbat bérelnek. Hajdu kőeszmáros, Hács, u. p. Lengyeltöltő. 3179

„Rábe” tányéros modern kivitelű detasorok raktárról kaphatók: Rác Armin és Társa, Budapest (VI., Dembinszky-u. 9.) Tel.: 349-810. 2194

Őskerestény jól bevezetett cégg keres budapesti malomképviseletet. — Ajánlatok „Malomképviselet 3180” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3180

Malomkövek darálásra és kiőrésre, raktártérszobák, valamint ön-élesedő műkövek francia kvarcból és görög smirglből minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Keresünk teljes malomberendezést, 60 lóerős gázgépet, lehetőleg dinamóval egybeépítve, gázgenerátor felvágós malomunk átépítéséhez. Szabó Mátéfy, Budapest, Kőbányai-út 41. 6716

Daratisztítógép eredeti Hoffer „Regina” 4-osztályos, kitűnő állapotban olcsón kapható. Rác Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2356/10

Keresek kétrésű öntöttvas szíjkeréket 1250 átm, 700 vagy 800 mm széles és 212 mm furattal. Malom, Kisléta. 6807

Negyjártatú barnaszéngázmalom lakással malommal, Bezi. 6801

Figyelem! Gépvasárlok. Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzín- és nyersolajmórtot — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön veenni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad. Budapest, Váci-út 43. 2092

Keresek malom 4-járatú vagy forgalmosabb darálót haszonbérbe. — Eladó 36-42 collos kőhöz való teljes vasalás, kőmegmunkáló szerszámok és kerekék. Maksa Sándor, Békéssámon, Németh-malom. 3176

Kompresszorokat vesz, cserél és szállít Ferrowatt, Budapest, Váci-út 16. 6754

10-12 HP nyersolaj, benzín vagy petróleummal stabil, lehetőleg álló motort keresek. Részletes ajánlatokat: Báró Sztérenyi József, Budapest, VII., Vilma királynő-út 35/c. címre kérek. 6802

ALKALMI VÉTEL:

Hengerek: 22/80-as szimpla vaszekrényes
Sikszita: 2-4-6 rétvű szabaddonlég

Koptató: 1. sz. függőleges triórrel
Malomjártat: 36 collos
Függőleges darálók: 17, 19, 24 collos, Jindrich új és használt

KANN és **HELLER** Rt., Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2367/1

Malomszerelést beörvénylest, tervezést, diagramm-készítést önállóan vállalom. Műhelyemben átalakítok, készítek és eladok sikszitákat, daragépeket, felvonókat, darálóköveket igen kedvező árban, újban is. Szabó Imre szerelő fómolnár, Budapest, Vilmos császár-út 76. III. eml. 5. 2330

Malomtől lisztkepviseletet vállalnék Hatvanban. A Fő-utcán 40.000 pengő értékű ingatlanral rendelkezem. Cim: Mátéfy Sándor sütőmester, Hatvan. 6790

Elektromotort dinamók, generátorok minden nagyságban és áramfajta juttányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.). 2011

Kettő darab légszivattyú kondenzátorral 100 és 150 HP-s eladó. Tárián és Társa, Budapest, V., Szent István-körút 11. sz. Telefon: 118-471. 6584

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a le- tőkésítésben vállalja: Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszky-u. 9.) Tel.: 349-810. 2194

Golyóscsapágyakat csapágyakhoz, traktorokhoz, malomképviseletet. — Ajánlatok „Malomképviselet 3180” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3180

Eladó hatjártatú, szivógáz-motors malom 8000 pengőért. Válaszbelveges levelekre válaszol: Babják István, Pétfürdő. 3157

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatóstéllal, üzemzavar kizárva. **Külföldi kiválókat,** minden öntvényi külön is adok traktorokhoz, készítek hengerfúrásokat, dugattyúkat, karikákat, ezhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malomig-vasalkatrészeket készítek: Bartók György gépüzeme, Budapest, XIII., Szegedi-út 48. 2012

Egy 14-járatú jókárban levő malom Baranyában, a Duna mellett eladó egészben és részletekben. Ár végett lehet érdeklődni Báling István malomépítőnél, Németholva. 6795

Előírások motorfecskendő-célokra, tömlőket, mankó- és putonyfecskendőket, szivattyúkat készletről szállít: Győző Béla és Társa, Budapest, VI., Vilmos császár-út 61. 2334

Tetetlen községben (Hajdu megye) teljesen üzemképes nyersolaj motor-malom kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ertekezni lehet Váradegyházmezei Takarékpénztár Rt.-nál, Debre- ren, Svetits-palota. 6772

Keresek kettőszázötven centinél hosszabb tengelyű egyszázötöttől egyszázötiz milliméterig és egy pár kuplungot egyszázötöt furattal. Faragó-malom, Jászárokszállás. 3159

Traktor és stabil-hengerek, főtegelvek lepre- cizebb köszörűsége modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csap-szegek, szelepek stb. legolcsóbban, gyári garanciával: Solymosy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-u. 6.) 468

Kiárusítás:

21-es hengerek, Ewart-láncok, gall-láncok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Ganz hengerek

3/8 síma, 3/8 kombinált, 9/14 rovátkolt, 29/60 kombinált, 21-es kettéválasztott és mindenféle használt, jó állapotú malomgépek, felvonók, mágnesek. **Hoffmann Ernő, Szombathely.** 6729

Traktor-

autó-, motorhengerek, csiszolások, főtengelycsiszolások, főtengelek, dugattyúgyártás, dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengervelek, hengervelek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzgépek, gőzmozdonyok, gőzmozdonyokhoz szalma- és fűrekrázótengelyek. **Mótorfőtengelyek: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-u. 33.)** 2034

Eladó

egy hátrajártó malom csuvarmentes, jó körzettel. Lókő-malom, Királyhegyes, Csanád megye. 6703

Eredeti

Oroszlán-védjegyű szitások, drót-szitások, koptatószitások legolcsóbban: **Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.)** 2000/1

25/60 Ganz

dupla, síma faszekrényes hengerek különféle állapotban kaphatók. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2356

Selyem bevonatok

a leszerelés alatt levő Concordia gőzmalom telepén használt, kifogástalan karbon ledvező árban kaphatók. **Malomszerelés, Budapest, Soroksári-út 24.** 2287/a

Dieselmotorok

138 lóerős, dinamókkal, komplett villanytelep, eladók külön is. **Rymorz, Budapest, Váci-út 50.** 2314/a

Ganz

21-es tartálék henger, 4 db 217-es és 218 mm vastag, igen olcsón kaphatók. **Rácz Armin és Társa cégnél, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2362/g

Porszűrők

minden méretben nyomó és szívó rendszerben. Igen jó minőségű tömlőkkel és külön tömlők eladottnak. **Kendoff Antal gépészmérnök Budapest, XIII., Lehel-utca 64. Telefon: 295-036.** 2287

Szitáselyem-

darabok, újak minden számban legolcsóbban: **Karikónánál, Budapest (Király-u. 82.)** 496

Gépszíjak

bőr és gumisíj, újak és használtak, minden méretben. **Technika, Budapest, Dobozi-utca 5.** 2109

Malomköveket

gyártók bármilyen darálásra, minden méretben, legolcsóbban, önlelesedő műköve görög smirgliből, francia kvareből, hámozógépek garanciával. **Leposa Vendel malomkőöntője, Csorna, Sopron megye.** 3119

35-40 HP

szívógázmozgató ke-
resék megvételre, lehet Diesel is alakítatlanul. **Cím: új. Bojtor István, Baté.** 6816

Seck

küptányéros kefégep kapható. **Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2142/g

Elektromotorok

dinamók nagy választékban, tekeréses, szerezés, csereszitások. **Rymorz, Budapest (Váci-út 50.)** 2035

Eladó

minden elfogadható ártért 9-járatú gőzmalom. **Csepessányi Testvérek, Tarnaszentmiklós.** 3174

Eladó

esetleg bérbeadó Kecskeméten előrendű be-
rendezésű, napi 3 vagón örlő-
képességű, vām- és kereske-
delmi búza- és rozsmalom nagy telekkel, 5 szobás úri és több személyzeti lakással, rak-
tárakkal, göré, hízalóval, vas-
állomás mellett. Az üzemet megtekintheti szombaton és va-
sárnap lehet, valamint érdek-
elődni galánthai Fekete Mihály-
né tulajdonosnál. **Kecskemé-
ten, Csáky-utca 9.** 6447

Köleshántoló

gépek telje-
sen új álla-
potban kaphatók **Kemény Ma-
nó, Budapest, V., Akadé-
mia-utca 21.**

Főtengelyek

és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántó-
motor szakmába vágó összes alkatrészek készítése. **Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.)** 2041

Tízezer pengő

évi vām-
keresett villanydarálómalom lakóházzal eladó, vagy biztosítékkal ren-
delkezőnek bérbeadó. **Boór, Perkáta, Petőfi-utca.** 6764

Malomszereléseket

rosszul működő malomok rend-
behozatalát, tervrajzok, dia-
grammok készítését, malomok felülvizsgálását, felelősség mel-
lett vállalom. **Szabadonlengő**
sikszitákat, legmodernebb Re-
form daratisztítókat, hámozó-
gépeket jutányos árban szállítok. **Faber malomépítész, Haj-
dusoboszló.** 2392

Malombérletet

keresek búzatermő vidéken, öskeresztény molnár-
vagok. Betársulás is lehetsé-
ges 20.000 pengővel. **Sipos András, Gyöngyös, Gyöngyös-
vidéki gőzmalom.** 3163

Sárospataki malomköveket

olcsón szállít: **Kardos Dániel malomkőfara-
gómester, Sárospatak (Kövi
Sándor-utca 2.)** 417

160-200 HP

Fegyver- és Gépjá-
rati gyártmányú motor Diesel v.
szívógázüzemre kapható (vil-
lamos generátorral is Kurucz
Testvérek, Budapest, VI., An-
gyalföldi-út 6.) 2269

21/a

tartálék hengerek azonnali szállítá-
sra kaphatók. **Rácz Armin és
Társ, Budapest, VI., Ó-utca 7.** 2142/1

600 mm-es

vasekhaustor olcsón kapha-
tó. **Rácz Armin és Társa-
nál, Budapest, VI., Ó-u. 7.** 2362/g

Automatikus

gabona ned-
velő, golyócsapágyazással kapható. **Kann és Heller Rt., Budapest,
V., Vilmos császár-út 62.** 2367/2

Nyugodt

akar lenni az el-
lenőrzéssel szem-
ben? Ha igen, akkor a mos-
tani rendszer által kötelezően
előírt könyveket és tájékoztatót
csak a **Magyar Molnár Lapja**
kiadóhivatalától rendelje meg.

Malomszerelést

a tőr-
kevei ilona malomban megkezd-
tük. **Hengerek, sziták, darag-
pek, felvonók, kőjárakot igen
olcsón kaphatók. Rácz Armin
és Társa, Budapest, Ó-utca 7.** 2362/8

Eladó

100 mázsa befogadó-
képességű gázolajtar-
tály, lemezvastagság 6 mm.
Hengermalom, Kevermes. 6786

10-járatú

szívógázmozgató-
vám és kereske-
delmi, 5000 lakosú község
egyedüli malma, fele része el-
adó, másik fele használatba
kiadó. Esetleg az egész ma-
lom kiadó használatba kau-
ciószerűen átvehető. Állandóan
üzemben. Megtekinthető és
azonnal átvehető. Címet meg-
adja a kiadóhivatal. 6788

Eladó

eredeti Chronos ön-
működő gabonamér-
legek 7½ és 20 kiló kiöntés-
sel, 1-es számú Radikál hámo-
zógép, 300 tömlős Wörner
porszűrő. **Kozma Sándor, Bu-
dapest, Podmaniczky-utca 35.** 6682

Kiadó

kétjáratú vizimalom
kedvező feltételek
mellett. **Felvezsek** kisfalud-
molnárt, utazást nem fizetem.
Személyesen. **Fűzér, Szarvaskő.** 3192

Patak-

vagy darálómalmot
keresek bérbe vagy
megvételre: **Boldogasszonyfai
Gőzmalom.** 3193

Szakember

malombérlet-
hez társat ke-
res 5-6 ezerrel. Címet meg-
adja a kiadóhivatal. 3185

Barnaszéngenerátorok

forgórósteállal, kátrány kivá-
lasztó, kalapácsos örlőgépek,
villanyhegesztés, fejeszterga-
munkák, hengercsiszolás, de-
lejezés, főtengelyhegesztés, ja-
vítás, szabályozás. **Osgyan
mérnök, Békés-saba.** 6515

Csigatriórt

ha jól akar „Spiral”-véd-
jegyűt vegyen. **Beszerezhető:
Ürményi Károly cégnél, Buda-
pest (V., Báthory-u. 7.)** 2010

Nyugodt

akar lenni az el-
lenőrzéssel szem-
ben? Ha igen, akkor a mos-
tani rendszer által kötelezően
előírt könyveket és tájékoztatót
csak a **Magyar Molnár Lapja**
kiadóhivatalától ren-
delje meg.

CSIGATRIÓRT

ha jól akar
„SPIRAL”
védjegyűt vegyen.

Ürményi Károly

műszaki- és gépkereskedő
BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 7.
BAROSS-TAG

MEGHÍVÓ

A Fegyverneki Gőzfűrés és Hengermalom Rt., fegyverneki bej. cég 1940 szeptember 16-án, hétfőn délután 3 órakor Fegyverneken, saját helyiségében tartandó

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉSRE

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja. Fegyvernek, 1940 szeptember 5-én.

Az Igaztgaóság.**TÁRGY:**

1. Közgyűlési elnök megválasztása.
2. Igazgatósági tag lemondása.
3. Igazgatósági tagok megválasztása.
4. Felügyelő bizottsági tag lemondása.
5. Folyóügylek és indítványok.

MEGVÉTELRE KERESÜNK cca 150 E. HP. gőzgépet

esetleg cserélhető ráfizetés mellett 60—75—90 HP Heinrich-Lanz gépre. — Műszaki adatokat tartalmazó ajánlatok **HUSZÁR TESTVÉREK, UJPEST** címre.

A valódi svájci**SZITASELYEM****100 év óta legjobban bevált**

A selyem méterenkint fenti véd-
jeggyel van ellátva, mely véd-
jegy garantiálja a legnagyobb
tartósságot, szítálóképességet
és a nyílások egyenletességét.

Beszerezési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ, SEIDENGAFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

MÁVAG**barnaszéngenerátor**

üzembiztos, robbanásmentes.
Nagy megtakarítás a fa-, faszén-,
Diesel- és gőzüzemmel szemben.
Üzemban az ország minden részében.

MÁVAG

kőrforgó-, turbina- és dugattyús
szivattyúk, duplex gőzszivattyúk, víz-
és gőzarmatúrák, tolózárak, csapok.
Ismeret és mérnöki látogatás díjtalan

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK**KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.**

Budapest, VIII, Múzeum-krt 18. Tel: 133-394

ROVÁTKOLÁS és csiszolás

legtökéletesebb
gépekkel jutányos
áron

General lakatosüzem (FARAGÓ)

Budapest, VI., Dévai-utca 26. Telefon: 291-414.

Az összes rendeletszerű malmi könyvek,**hitelesítve állandóan kaphatók**

a **Magyar Molnár Lapja**
kiadóhivatalában

Budapest, V., Katona József-utca 14.

MÁRTA SZABADONLENGŐ SIKSZITA-HAJTÓMO

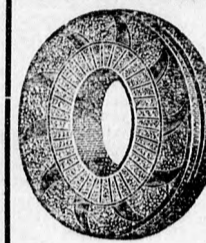
RÁSZERELHETŐ BARMELY KETSZEKRENYES SIKSZITÁRA

ÚJ ÉS GYARILAG JAVITOTT MALOMGÉPEK:

Felvonók, szimpla és dupla kivitelben.
Nemzeti gabonatisztító, 1-es sz. triórrel.
Tarár, osztályozó, E. O. P. 2000 mm-es.
Tarár, 3-as szívószéllel, 600 mm-es.
Gabonahámzógép, Besser, 3-as sz. golyós csapágyazással.
Gabonahámzógép, A. G. K. gyártmány, 3-as sz.
Allókőves daráló, 400 mm-es, Kühne-gyártmány.
Malomkőjárát, komplett, szimpla és dupla.
Reform új daratisztító, dupla, golyós, csapágyazással.
Reform daratisztító, dupla, E. M. G. gyártmány, 350 mm-es.
Reform daratisztító, szimpla, E. M. G. gyártmány, 400 mm-es.
Sikszita új, 36 db. 800x1600 mm kerettel, Márta hajtóművel.
Sikszita E. M. G. 28 db. 1100x1600 mm keret, Márta hajtómű.
Sikszita, E. M. G. 24 db. 1500x1600 mm keret, Márta hajtómű.
Exhaustor, E. M. G. 800 mm-es; turbó rendszerű 400 és 800 mm-es.
Nyomó porszűrő, E. M. G. gyártm. 128 tömlővel.
Szívó porszűrő, Seck gyártm. 4 db 400 mm-es tömlővel.
Simon Bühler, vasszekrényes, dupla hengerek, 240/1000 mm.
Daverio, Zürich, vasszekrényes, dupla hengerek, 250/1000 mm.
Ganz vasszekrényes, dupla hengerek, 22/50-es.
Ganz faszekrényes, dupla hengerek, 21-es.
Ganz faszekrényes, dupla hengerek, 22-es.
Ganz faszekrényes, dupla hengerek, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes szimpla hengerek, 22/65-ös.
Ganz faszekrényes, dupla hengerek, 29/60-as.
Ganz faszekrényes, dupla hengerek, 3/8-as.
Ganz hengerváltó- és csiszológép, 1000 mm-es hengerekhez.

KREISLER**MALOMBEREDEZŐ VÁLLALAT KFT.**

Budapest, XIII., Főthi-út 18. (Váci-út mellett). Telefon: 291-691.

Műőrlő- és darálókőveket

30 év óta a legjobb minőségben készit.

Gabonahámzó k
bélése garanciával

KOSSÁNYI ISTVÁN

malomkőgyára,
Budapest, V, Visegrádi-utca 53. Tel: 291-494

Malomépítést és átszerelést

legelőnyösebben vállal **Báling István**

molnár-mester malomépítő vállalat,
Németboly, Baranya-megye

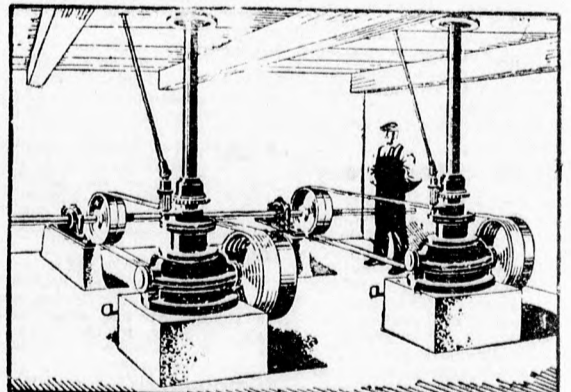
Örelenőrzőóra

és azok tartozékai: papírszalag vagy számlap,
könyv, íésű kulcs, doboz, börtök állandóan
raktáron. — **ÓR-ES AUTÓÓRAK,**
valamint kilométerjelzők szakjavító műhelye

SCHVARGZ TESTVÉREK

aranyéremmel kitüntetett órásmesterek
Budapest, VI, Podmaniczky-u.59. Tel.: 129-624

Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk

Ez a legmodernebb malomkőmeghajtás!**Üzembiztos — Olcsó — Takarékos**

Kérjen részleges tájékoztatót.

SKF SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY RÉSZVÉNTÁRSÁG

Budapest, IX., Üllői-út 55.

Sürgőnycím: **ESKAEF** Budapest. Telefon: 146-440.

ALKATRÉSZEK**SZIJTÁRCSÁK****Ford és Fordsonhoz**

LEGOLCSÓBBAN

WITTENBERGERNÉL

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM

TELEFONSZÁM: 115-459

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kisírdetések ára: a kisírdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér
A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált

Nagyírdetések ára: egy hatodhasábas (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér
Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

Erdély felszabadult!

Augusztus 30-án érkeztek az első hírek a bécsi döntőbírásról. A telefon, a rádió, külföldi híradások zuhataga, izgalmtól kipirult arcú százezrek révén percek alatt terjedt el a fővárosban, az országban, az egész világon, hogy Erdély sorsáról ezekben a percekben határoznak. Nem vagyunk ugyan napilap, politikával sem foglalkozunk, de azért úgy érezzük, hogy a magyar sorsfordulásnak ezt a kimagasló momentumát a szaklap hasábjain is fel kell jegyeznünk az utódok, késői korok épülésére.

Azóta már elültek az első izgalmas hullámai. A kétség, a reményesség már az első percekben helyet adott annak a rendíthetetlen bizalomnak, mely a magyar tömegek lelkében a magyar igazság, az isteni rendeltetés iránt mindig rendíthetetlen szilárdsággal élt. Mindent átragyogott annak a biztonságnak tudata, mely az erőnkbe, kormányunk bölcsességébe és a baráti német és olasz nemzetbe helyezett hártalan bizalommal egy nemzet szívét egyetlen közös dobanásba kovácsolta össze.

Felséges, de idegölően izgalmas, viharos órák voltak, melyeket soha, senki, aki azokat átélte, elfelelni nem fog. Szerettük volna a gépek dübörgésén, a világváros zaján át elsőként megvinni az örömhírt kedves olvasóinknak. Szerettük volna minden magyar lélekbe beharsogni minden magyar szív vágyának teljesülését, Erdély visszatérését, a magyarság legfájdalmasabb sebének gyógyulását.

Közben eltelt egy hét. Az örömhír még az ország legtávolibb részébe is régen megérkezett. De a Magyar Molnárok Lapja, a magyar molnárság hivatott szócsöve nem mulasztotta el annak megörökítését, hogy ezekben az épen olyan súlyos, mint fenséges órákban minden magyar molnár megilletődött szívvel és emelkedett lélekkel adott hálát az Egek Urának. És végtelen hálával és szeretettel gondolt mindazokra a kiváló férfiakra, akiknek Isten után elsősorban köszönheti ez a nemzet, hogy az integer Magyarország visszaállítására az elhatározó, a döntő, a legnehezebb lépés megtörtént. Hogy megérhette ezt az időt, amikor az újjászületett, erőben meggyarapodott és széles véreit szívéhez szorító Magyarország szilárd, elhatározott léptekkel indul a második ezredév felé, hogy elfoglalja méltó és megérdemelt helyét Európa népeinek közösségében.

És soha el nem múló hálával gondol mindazokra, akiknek hervadhatatlan, mindenek felett kimagasló érdeme, hogy ezt az óriási eredményt vér nélkül, békés úton érthették el. Hogy ez mit jelent, csak azok tudják teljes súlyában megbecsülni, akik már megérték és átszenvedték országok siralmát százezernyi halottak, nyomorékok, özvegyek és árvák sorsa felett. Akik látták elpusztult vidékeket, rombadőlt városokat és halódó népet.

Amikor e soraink napvilágot látnak, dicső honvédségünk már kincses Kolozsvár felé menetel, hogy ormaira erős kézzel tűzze ki azt a szent piros-fehér-zöld lobogót, mely íme, az egész világnak hirdeti: El magyar, áll Buda még!

Mi a magunk részéről visszatérő molnárvéreinket meleg testvéri szeretettel köszöntjük és igaz magyar szívvel, hazafias és kartársi együttérzéssel fogadjuk. Kívánjuk, hogy mielőbb teljesen itthon érezzék magukat, abban a boldogító tudatban, hogy a nagy magyar egység, a magyar testvériség immár elszakíthatatlan tagjaivá, a magyar sors részeseivé váltak és hogy a magyar haza gondozó és oltalmazó karjait föléjük is kiterjesztette. Tekintsék a Magyar Molnárok Lapját őszinte, barátságos és szószólójuknak, mert a szaklap az ő érdekeikért, az ő jobb sorsukért is változatlan buzgósággal és megalkuvást nem ismerő célkitűzéssel fog küzdeni.

Béke az egységért, harc a közös célokért

Írta: Csiba Győző

a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetségének molnár-elnöke.

Személyi érdekek harca volt? Nem. Csak a látszat lehetett ez. Mert hiszen a harcokat mindig személyek vezetik és személyek vívják meg. Személyek, akik teljes erejükkel és egyéniségükkel belefeküsznek. Hogy tehát a harc sikere az ő sikerük is, természetes. A közre haszon vagy kár, ott dől el, hogy önző érdeküké válik-e a harc sikere, vagy pedig egyéni becsvágyuk megtermékenyítően olvad bele a harc érdekébe. De ha valakit meggyőződés vezet, cselekedni *kell*, harcolni *kell*, élni *kell*. Mert a harcoknak, a tisztító harcoknak szükségessége mélyről, sokszor beláthatatlan, ösztönös mélységekből fakad. Ezek a mélységek, ha méhükben megérett a cselekvés, feltörnek, magukkal ragadnak és harcokra ösztönöznek. Ha erősek és idejében jöttek, sikerre és eredményre visznek.

Ilyen volt és ilyen lesz ez a mi harcunk is.

Hogy egy lendülethez önzően személyi, tehát a közre kártékony érdekek is tapadhatnak? Lehet. De én sohasem féltém a harc sikerét az ilyen érdekektől. Mert ezeken keresztül fog gázolni a harc. Világos, tisztán érzett meggyőződésem ez.

A magyar malomipar egységéért vívott belső harc gyorsan jött és gyorsan dőlt el. Tévedés az, hogy a kormányzat döntötte el. A meggyőződés ereje és az eszme döntötte el. A kormányzat csak az eszme mellé állott. Mert ez is önmagából eredő szükségesség volt.

Hálás legyen a magyar molnárság a kormányzatnak gyors erélyéért. Megmentette belső életünket meddő és erőket felőrölő küzdelmekről. De nyugodt öntudattal jegyezzük fel magunknak azt a tény is, hogy a kormányzat beavatkozása és döntése világosan mutat iparunk mindinkább, egyilvánuló fontos nemzeti szerepére is.

Az Országos Malomszövetség tehát feloszlik s a magyar malomipar egyetlen, minden szakmai erőt összefogó érdekképviselete a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége lesz.

Nem hiszem, hogy egyetlen molnártársam is ennek a ténynek leszövegéséből örömujjongásomat olvasná ki. Nagyon távol áll tőlem. Hiszen hosszú visszavonultságomból kilépésem újabb köteleességeket és küzdelmeket halmoz reám. Érzem, hogy minden molnártestvérem tudja: azért álltam ki, mert meggyőződésem kényszerített.

Elmúlt a harc az egységért, hogy következhesék a béke az egységért. De nem a félmegoldások békéje, mert az minden cselekvésnek temetője. Hanem az érdekképviseleti cselekedeteket korlátlanul lehetővé tevő, tehát termékeny béke.

A Malomujság legutóbbi számában Illés Sándor vezércikkét írt az új helyzetről. Itt válaszolok neki.

Meg akarom érteni őt, mint embert, midőn „fájó lélekkel hozza meg az áldozatot”, mert az Országos Malomszövetségnek „csatlakoznia *kell* a nagy új egységhez”. De megkérdem tőle, hogy a magyar molnárságnak mi volt az ősi célja, minden értelmének a vágya? Egy érdekképviselet önálló létele-e, vagy a nagy új egység? Ez volt a cél és a vágy: az *egység*. De ha — íme szinte néhány nap alatt — megvalósult a

elő, öröm helyett miért fájlalni akkor az eszköz sorsát? Nem, nincs szükség fájdalomra. Sőt káros, mert elmúlt és meddővé vált emlékekhez láncol, tehát lelkesedésben és tettekben gátol. Ellenben szükség van a lendületes gyorsasággal kirobbant egységbe olvadásra, lelkesedésben és tettekben. Anál inkább, mert a munka dandárja csak most kezdődik s ebben a munkában Illés Sándor gátlásnélküli, lelkes munkájának komoly területek nyílnak.

Szükségtelenül tűzi ki Illés Sándor a most folyó tárgyalások legfőbb céljait, hogy a feloszló Országos Malomszövetség tagjai részére az új alakulatban „teljes egyenjogúság” biztosíttassék. Mert vajon elképzelhető-e, hogy a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége kebelében többféle jogú tagokat teremtsen és tűr meg? Nem. Mi minden magyar Őskeresztény malomnak testvéri szövetsége leszünk, kicsinek és nagyoknak egyaránt, testvéri jogokkal, testvéri egységben, fenntartás nélkül.

Mindez pedig nem „ideális” célunk. „Ideálok” rajongó és meddő kergetői mi nem leszünk. Célkitűzéseink kézenfekvők, elérhetőek, cselekvők. És meg is fogjuk azokat valósítani.

Ezekben a napokban, Erdély egy részének hazatértekor, túlnagy örömben vagyunk ahhoz, hogy érdekképviseletünk kezdő lépéseit megnyugtató gyors ütemben tehetjük volna meg. De váljanak most már az ünnepnapok újból munkanapokká, a feloszló és a kiépülő érdekképviselet mind-egyikére. Mindkettőnek az a kötelessége, hogy minden erejével gyorsítsa az egyetlen érdekképviselet kialakítását.

De a magyar molnároknak is van habozás nélkül, gyorsan teljesítendő kötelességük. Most, amidőn már eldőlt a harc s az új helyzet olyan világos, mint amilyen érdekképviseleti helyzet még sohasem volt, nincs semmi ok a fontolgatásokra és késlekedésekre. Az Országos Malomszövetség beolvadása nem lesz testületi, hanem alapszabályszerűen és természetesen egyéni.

Nem öntudatos és nem önértékes magyar molnár az, aki nem siet tétovázás nélkül a most már megvalósult egységbe. A habozók, a tunyák nem méltók a jobb sorsra. És megérdemlik, hogy késedelmeskedésük bünyükül rovassék fel.

Nem csak az Országos Malomszövetség tagjait hívom, hanem elsősorban azt a sok molnárt, akik eddig bujkáltak az érdekképviseleti élet elől, akik potyáztak az értük is harcolók és áldozatok hozók háta mögött.

A „magyar Őskeresztény molnár” szavaknak a jövőben fogalmat kell jelenteniük: kartársi tisztességet, öntudatot, önértéket, kiállást és áldozatkészséget. Az óvakodók, a rejtőzködők, a háttérben settenkedők nem valók közénk.

Siessetek, molnártestvéreim, az egységbe, mutassátok meg soha még nem volt lendülettel, hogy részesei akartok lenni a harcnak közös sorsunkért. Jöjjetek mind, kis vizimolnárok. Hozzon elő benneteket végre eldugott vizeitek mellől a magyar élet vágya. Jöjjetek, mert a közénkartozás jogokat fog jelenteni.

Volt erőnk a harcra, van erőnk a békére, egyetlenegy, végre most már elért nagy

célért: az egységért. Bizzatok bennünk, mert meg tudtuk valósítani egész tétovázó multatok vágyát, egy lendülettel, egy csapásra. Jertek, mutassuk meg mindenkinek a magyar őskeresztény molnárok testvéri összefogásának erejét és gyorsan cselekvő képességét.

Mindennél ez most előbbvaló: lelkes betódulás az egységbe, az egyetlen érdekképviseletbe. Ezt a harci fegyverünket kell minden molnárértéket magába tömörítő kemény acéllá kovácsolnunk.

Azután pedig jöjjön magunk között a béke, testvéri egyetértés, a nyugodt munka lelki adottsága. Kifelé pedig a hittel telített, meg nem alkuvó, kemény harc: mesteriségünk tisztességéért, a nemzeti munkaközösségben sokkal magasabbra áttértékelésért, jobb jövőnkért.

Útban a teljes malomipari béke

Örömmel adunk hírt azokról a tárgyalásokról, amelyek dr. Temesváry Imre országgyűlési képviselő, kincstári főtanácsos, az Országos Malomszövetség elnöke és Bárczay János országgyűlési képviselő, a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége elnöke között folytak le. A lényegesebb pontok tekintetében már hetekkel ezelőtt megállapodás jött létre az iparügyi minisztériumban, Kádás Károly államtitkár előtt megtartott megbeszélésen, s most a részletkérdések tekintetében folytatólag a megbeszélések. Dr. Temesváry Imre, aki a magyar malomiparban már több mint egy évtizede foglal el vezető pozíciót és önzetlen munkájával kiérdemelte a magyar malomipar széles rétegeinek teljes elismerését, ezúttal is tanubizonyosságát adta annak, hogy kizárólag a magyar malomipari közérdeket tartja szem előtt és a maga részéről mindent elkövetett és elkövet, hogy a békés kibontakozás, ennek eredményeként a teljes egység megteremtése a legrövidebb idő alatt tető alá kerüljön.

A pénzügyminiszter és a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége

Vitéz Miskolczy Hugó dr. országgyűlési képviselő igen szívélyes hangú levelet kapott Reményi-Schneller Lajos pénzügyminisztertől, aki megköszönte a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége közgyűlésére történt meghívást, majd a következőket írta:

A kedves meghívásnak, sajnos, nem tudtam eleget tenni, ugyanis csak ma délután érkeztem haza vidéki tartózkodásomról. Jóleső figyelmetekért mindnyájan fogadjatok őszinte köszönetemet.

Az iparügyi miniszter közvetlenül a közgyűlés előtt volt kénytelen megmásítani elhatározását, mert személyesen akart szintén eljönni a közgyűlésre. Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter pedig szóval közölte a Szövetség elnökével, hogy nemetországai útja akadályozta őt a személyes megjelenésben.

Reméljük, hogy más alkalommal elegendet lehetnek közéleti előkelőségeink a malomipar meghívásának.

Elnökségi értekezlet a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetségében

A folyó évi szeptember hó 5-én Bárczay János országgyűlési képviselő elnöklété alatt elnökségi értekezlet volt a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetségében. Jelen voltak még Jókay Imre, dr. vitéz Miskolczy Hugó és Vadnay Aurél társelnökök, dr. Karácson Jenő ügyvezető-igazgató, Csíha Győző molnárelnök táviratilag mentette ki magát közbejött akadály miatt az értekezleten megjeleneni nem tudott. Az elnökség folyó ügyeket tárgyalta, elhatározta új megfelelő helyiség kibérelését, s örömdetesen állapította meg, hogy a Szövetség részére tekintélyes összegű önkéntes adomány ajánlatot fel, s ekként a Szövetség első évi költségvetése biztosítva van.

A visszatérő országrészek búzafermelése és malomipara

Erdély visszacsatolásával nemzetgazdasági szempontból is új éra következik hazánkra. A visszatérő részek átszervezése, az anyaország gazdasági vérkeringésébe való bekapcsolása felelősségteljes, nehéz és komoly munkát igényel. Hogy ez mielőbb s a lehető legkisebb megrázkódás nélkül történjék, az bizonyára országos érdek és az összes erők összefogása elengedhetetlen előfeltétele a sikeres munkának.

A magyar malomipar ebből a munkából is készsággal és örömmel veszi ki a maga részét. Hogy ezt a legcélszerűbben tehesse, ismernie kell a visszatérő részek jelenlegi gazdasági helyzetét, segélyforrásait, de ismernie kell a visszatérő országrészek szükségleteit is.

Ehhez a megismeréshez kívánunk tőlünk telhetőleg hozzájárulni, amikor a visszatérő országrészek általános gazdasági helyzetét, mezőgazdasági termelésének a malomipart érdeklő részét és az ottani malomipar helyzetét a következőkben ismertetjük:

A jelenleg visszatérő részek kiterjedése mintegy 44.000 km², kerekén 2.370.000 lakossal. E terület jelentős nagyságát akkor tudjuk igazán megbecsülni, ha tisztában vagyunk azaz, hogy Csonka-Magyarország a trianoni béke után mindössze 93.026 km²-t mondhatott magának. A visszatérő terület gazdaságilag sokféle ágazatra tagozódik. Fellelhető benne a gyáripar, háziipar, erdőgazdaság, állattenyésztés minden fokozata, a földművelés, mezőgazdaság és bányászat számtalan fajtája és gazdasága.

Dús erdőállománya valóban nagy segítségre lesz fában szegény hazánknak. Gyors és megfelelő szervezés esetén faszénhiányunk is csakhamar leküzdhető lesz és a malomipar remélhetőleg mielőbb kellő mennyiségben fog ehhez a fontos üzemanyagához hozzájutni.

A rendelkezésre álló adatok szerint egész Erdély lakosságának 75,8%-a foglalkozott őstermeléssel. A nagy ipari vállalatok többsége Erdély déli részére esvén, valószínű, hogy a visszatérő területeken ez az arányszám inkább növekedni, mint esni fog.

Az alábbi statisztikai táblázatok azt mutatják, hogy kenyérmagvakban a visszatérő országrész kis mennyiségben az anyaországból való behozatalra fog szorulni, ami normális termésekben mezőgazdaságunkra nézve előnyösnek mondható. Nagyobb azonban a hiány takarmánycikkekben s ez a körülmény bizonyára határozottabb irányt fog adni annak a termelési átszervezésnek, mely a békeállapot bekövetkezése után hazánkban sem lesz elkerülhető.

A statisztika adatai szerint a visszatérő terület 4,4 millió hektár kiterjedésű. E területből 1,5 millió hektár szántóföld, további 1,5 millió erdő és 1,25 millió rét és legelő. A szántóföld 71%-án gabonát termelnek. Az 1931-35. évi öt éves termelési időszakban Erdély északi, visszatérő részében 3,5 millió q búza, 0,69 q rozs, 0,63 millió q árpa és 1,2 millió q tengeri volt az átlagtermés.

Ez a termelés a következőkben oszlott meg az 1937. évben:

	búzafermelés	szükséglet
Bihar	1.040	1.020
Csik	20	260
Háromszék	130	245
Kolozs	455	645
Máramaros	8	136
Maros-Torda	495	347
Beszterce-Naszód	130	155
Szilágy	750	350
Szolnok - Doboka	260	230
Szatmár	370	305
Udvarhely	180	240
1000 mázsákban összesen ..	3.838	3.933

Mint a táblázatból látható, az az egyes területek lakosságának szükségletét is feltünteti. A táblázat azt is mutatja, hogy normális években és átlagban mintegy 100.000 q-ra becsülhető az a búzamenyiség, melyet az anyaországból kell bevinni a visszatérő országrészekbe. Olyan aránylag kis mennyiségről van tehát szó, mely még a mai viszonyok mellett sem okoz gondot a magyar mezőgazdaságnak és malomiparnak. Ebből a szempontból tehát a helyzet eléggé világos és nagyobb eltérések előreláthatólag a későbbi években sem fognak bekövetkezni.

Az ottani malomipar felől azonban még nem lehet tiszta képet alkotni, mert pontos és megbízható adatoknak híjával vagyunk. Az bizonyos, hogy az ottani malomipar igen sokat szenvedett a román kormányok hibás gazdaságpolitikája miatt, mely kü-

lönösen a romániai osztályozási és ellenőrzési rendszerben nyert kifejezést. Az is tény, hogy a nagy malomvállalatok túlnyomó része a déli — hozzánk vissza nem kerülő — országrészekben maradtak. Itten Arad megye, a Bánát és Temes megye felett, nagy egységekkel dolgozó malomiparra gondolunk. Így egyelőre csak néhány exportmalommal kell az anyaországbeli malomiparnak számolnunk.

Ezeket kivül a visszatérő országrészeknek még számos jólberendezett középmalma, azonkívül ismeretlen számú vám- és paraszmalma is van.

Egész Románia gyárszerű malomipara egy 1937. évi kimutatás szerint a következőképpen oszlott meg:

3 vagonon felüli nagymalom 102, befektetett tőke 1758 millió lei, összes alkalmazottak száma 5390, termelt érték 3255 millió lei. 1-3 vagonos malmok száma 208, befektetett tőke 640 millió lei, alkalmazottak száma 1961, termelt érték 1757 millió lei. Ez a kimutatás azonban csak a kereskedelmi malmokat tartalmazza. A többi malomra vonatkozólag semmiféle megbízható, számszerű adat nem áll rendelkezésre. Ezek az adatok sem megbízhatók, mert még az 1936. évi vonatkoznak.

A visszatérő 11 vármegyében körülbelül 131 kereskedelmi őrléssel foglalkozó malmot számláltunk össze, 771 szakképzett munkással és kb. 380.000 tonna liszttermelő képességgel. Természetesen ebben a kimutatásban sem szerepelnek a vámoőr, illetve a n. paraszmalmok. Az azonban kétségtelenül meg volt állapítható, hogy Erdély elszakítása óta a malomipar erősen visszafejlődött.

Korábbi méreteit még leginkább Bihar, Szilágy, Szatmár és Kolozs vármegyék malomipara őrizte meg. A fentebb kimutatott malmok túlnyomó része ebben a négy vármegyében van és ezekben a megyékben található a jobb vámoőrőlmalmok is.

Alig hihető, hogy a románok annyi kenyérmagkiszárat hagynának a kiűrt országrészekben, mint amennyi ottan a gazdasági év végéig a lakosság ellátására szükséges. A közlekedési és szállítási viszonyok sem lesznek az első időkben valami rózsásak. Így az anyaország malmaira fog hárulni előreláthatólag az ottani lakosság kenyérellátásának igen nagy része. Azért a magyar malomiparnak teljes felkészültséggel kell készülni a jövőre, hogy szükség esetén a reá váró feladatoknak hozzá méltó módon megfelelhessen.

Levél a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetségéhez

A Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége megalakulásakor, s azóta is százával kapta az üdvözölő táviratokat, leveleket. Ugyszólván mindenki kivétel nélkül örül annak, hogy a magyar malomipar egy új tetterős, fiatal és munkakész érdekképviseletet kapott. Egész kötetet írhatnánk össze azokból a levelekből, amelyek a Szövetséghez és a szövetségi vezetőséghez érkeztek, de a mai korlátozott lapterjedelem miatt csak szemelvényeket közölhetnénk azokból.

A nyilvánosság elé kívánczik egyik kis malmos, Kövessy Ferenc lapáncsi malomtulajdonos levele, amit kivonatolunk az alábbiakban közlünk:

„Tekintetes Szövetség! Mellékelten küldöm a belépési nyilatkozatot. Sajnálom, hogy a gyűlésen nem vehettem részt, mert hiszen csakis személyes tapasztalatok alapján szerettem volna megfigyelni a gyűlést, de a mai viszonyok mellett az ember megfelelő képet valamely gyűlés, egyesülés, alakulás komolyságáról, értékéről. Tekintetes Szövetség! Én, a lisztkeverő egyik legkisebbje, koszos kis bérlő vagyok, senki a „nagyok” között. Az én sebeim, ha akármilyen kicsiny vagyok is, éppen úgy fájnak, mint a nagyoké. És szomorodott szívvel látom, hogy nemcsak én, hanem a nagyok is, a molnárság egyetemessége frontálisan hogy veszté el lassan állásait, jogait mindjobbán körülménybájják, guzsbakötik, hovatovább mozdulni sem tud.

Amikor a belépési nyilatkozatot aláírtam, tanulmányoztam a szervezőbizottság névsorát. Sok „jó” név szerepel ott és felesillan a reménység: talán, talán...

Isten áldása legyen a Csíha Győzőkön és munkájukon.

Kövessy Ferenc s. k. molnár.

„NOVOREX” bőrszíj
a tökéletes hajlósíj
nagy szakító szilárdságú, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZÓL” folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR
MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

SILBAK
szab. motorbiztosító megővő hengerfejrepedéstől. — Bövebb felvilágosítás: **KEMÉNY MANÓ**, Budapest, (V., Akadémia-u. 21.)

SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI

S Z I T A S E L Y E M

GARANTÁLT VÉDJEY A LEGJOBB!
Mindenkor friss minőségben szállítja: Színes szálak a szélekben

KEMÉNY MANÓ műszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

Legujabb rendeletek

Az egyenesadókra vonatkozó 1940:XXII. tc. 37. §-ának életbeléptetése és végrehajtása.

Ismeretes, hogy az egyenesadókra vonatkozó rendelkezéseket a törvényhozás néhány hó előtt módosította és kiegészítette és a pénzügyminisztert bízta meg azzal, hogy a törvény életbeléptetésének időpontját — legkésőbb azonban az 1940. évi december 31-ig bezárólag — meghatározza. A pénzügyminiszter most a B. K. szeptemberi számában 128.100/1940. VII. P. M. számú rendeletével az 1940. évi adókievételről kezdődően lépteti életbe a 37. §-t. Ennek az a lényege, hogy azoknak az adózóknak terhére, akikre beruházási hozzájárulást nem vetettek ki, vagy kivettek ugyan, azonban a térhükre jogerősen kivett beruházási hozzájárulás egyötöd részre kevesebb, mint az 1940. évre kivett jövedelemadó fele, az 1940. évtől kezdve öt éven át a kivett jövedelmi adó után ötvenszázalékos beruházási pótlékot kell előírni. De csak abban az esetben, ha az 1940. évi adókievétel alapul vett adóköteles tiszta jövedelem a 10.000 P-t meghaladja.

Az egyenesadókra vonatkozó 1940:XXII. tc. 40. és 45. §-ainak hatálybalépése.

A pénzügyminiszter 137.300/1940. VII. P. M. sz. rendeletével folytatódólagosan a törvény 45. §-át, 137.400/1940. VII. P. M. sz. rendeletével pedig 40. §-át lépteti életbe.

Előbbi adóamnesztiát tartalmaz. Mindenki, aki 1940. évi szeptember 30-ig olyan jövedelmet és vagyont vall be, amelyet az 1940. évi vagyon- és jövedelemadó bevallásában elhallgatott, vagy nem helyesen vallott be, közkegyelemben részesül, feltéve, hogy e cselekmény miatt ellene még eljárás nem indult meg és a vagyon 50.000 pengőt nem haladja meg, a beruházási hozzájárulással kapcsolatban a közkegyelmet igénybe veheti. Az elhallgatott jövedelem vagy vagyon bejelentést szabályszerű adóbevallás íven kell megtenni, de a külföleten meg kell jelölni, hogy a bejelentés pótlólagos.

A második rendelet szerint az adófelszámolási bizottságnak joga van arra, hogy az új kivétel-melőlőzéssel változatlanul fenntartott kereseti-, illetve jövedelem és vagyonadóalapokat megfelelően fel-emelje. Az adózót azonban be kell idézni.

Mindkét rendelet a B. K. 1940. évi szeptember 4-i számában jelent meg és ugyanezen napon lépett hatályba.

Az egyenesadókra vonatkozó 1940:XXII. tc. 22. §-ának életbeléptetése és végrehajtása.

Az előző rendelettel egyidőben lépteti életbe a 137.500/1940. VII. P. M. számú rendelet az 1940:XXII. tc. 22. §-át is, mely a kincstári pótlékról szól. E rendelet szerint azok az adózók, akiknek jövedelme általános kereseti adó alá tartozik, az adóalapul vett tiszta jövedelmük után az államkincstár javára 1%-os pótlékot kötelesek fizetni. Ezt a pótlékot mind-azok fizetik, akik általános kereseti adót fizetnek. Bizonyos adótevével megrótt adózóknál a kincstári pótlék az adó 20 százaléka. A pótlékot az általános kereseti adóval együtt és egy időben kell fizetni.

A kenő- és hengerolaj forgalmának korlátozása.

Az iparügyi miniszter 40.700/1940. Ip. M. számú rendeletével a kenő- és hengerolaj rendeletével forgalombahozatalát és felhasználását újból korlátozta. A rendelet pontosan felsorolja, hogy ezentúl milyen tulajdonságú kenő- és hengerolajokat szabad forgalomba hozni és felhasználni. Az ásványolajipari bizottság azonban a rendeletről eltérő lobbaspontú és viscositású olaj forgalombahozatalát is megengedheti.

Külföldi kenő- vagy hengerolaját csak az ásványolajipari bizottság külön engedélyével szabad forgalomba hozni, vagy a jelen rendelet hatálybalépését követő nyolc nap eltelté után használatba venni. Akinek 100 kg-ot meghaladó készlete van, köteles azt a hatálybalépést követő tizedik napon ajánlott levélben az ásványolajipari bizottságnak (gr. Tisza István-utca 8) bejelenteni.

A rendelet a B. K. augusztus 30-i 195. számában jelent meg és ugyanezen napon lépett hatályba.

A zsirrendelet módosítása és kiegészítése.

Azokban a községekben, ahol zsirjegyzőrendszer nincsen, akinek birtokában 100 kg-ot meghaladó mennyiségű zsír, vagy több mint 10 drb. hizósértés van, köteles készletét szeptember 8-ig bejelenteni. A bejelentést annak a községnek (városnak) előljáróságánál (polgármesterénél) kell megtenni, ahol a készlet van. A bejelentett készletben beálló változásokat is be kell jelenteni, még pedig évenként, november, február, május és augusztus hónapok 1-8. napja között. Ez a 200.900/1940. F. M. számú rendelet augusztus 31-én lépett hatályba.

A lenolaj előállításának korlátozása.

A hivatalos lap 1940 szeptember 1-i 197. száma hozza a 41.100/1940. Ip. M. számú rendeletet, mely szerint az 1940. évi szeptember hó 1-től az 1941. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre — az előző években kiadott kormányrendeletekhez hasonlóan — a lenolaj előállítását az iparügyi miniszternek a földművelésügyi miniszterrel egyetértve adott engedélyéhez köti.

Váltók bemutatásának és óvás felvételének átmeneti elengedése.

A m. kir. minisztérium 6.100/1940. M. E. sz. rendelethez. Az 1940. évi szeptember hó 1. napján, vagy ezt

SZAB. REKORD
 DERCEŐRLŐ ES KORPA KIŐRLŐGÉP
LÁSZLÓ-MEDICAGO
 EGYETEMES ŐRLŐ ES ZUZÓGÉP
MALMI MŰSZAKI CIKKEK
LÁSZLÓ ÉS FIA
 BUDAPEST V, ALKOTMÁNY U. 25.

követően az 1940. évi október hó 31. napjáig bezárólag lejárató váltót a fizetés hiánya miatt érvényesíthető visszkeresetnek bármely váltókötelezettel szemben való fenntartása céljából fizetés végett bemutatni és ennek, valamint a fizetés nem teljesítésének tanúsítására óvást felvenni nem kell.

Eljárás szinleges iparüzés esetén

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 68.748/1940. szám alatt az alábbi, kivonatosan közölt leiratot intézte a másodfokú iparhatóságokhoz:

„Tudomásomra hozták, hogy számos esetben olyan személy, aki a hatályos jogszabályoknak megfelelően iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt nem kap, az ipart más személy részére kiállított iparigazolvány, illetve iparengedély alapján gyakorolja.

Szinleges iparüzés esetén az iparüzőnek saját személyére iparigazolványa nem lévén, az az iparjogosítvánnyal rendelkező szinleges iparüző tudomásával, jogosulatlanul üzi az ipart. Ha tehát a szinleges iparüzés megállapítását nyer, jogosulatlan iparüzés miatt a kihágási eljárást folyamatba kell tenni és az ipart tényleg gyakorló személyt, mint tettest, azt a személyt pedig, akinek az iparjogosítványát felhasználva, a szinleges iparüzést folytatják, mint bűnszegédi bűnrészt kell megbüntetni.

Abban az esetben tehát, ha szinleges iparüzés az iparhatóság tudomására jut, haladéktalanul gondoskodjék a rendőrbüntetőbírói eljárás folyamatba tétele iránt.

Mint ahogy ezekben az esetekben mindig attól lehet tartani, hogy a terhelt a büntető ítélet után is folytatja a jogosulatlan iparüzést, az eljáró közigazgatási hatóságok a 81.161. K. M. számú rendelet II. pontjának második bekezdésében foglaltakra figyelemmel, az ítélet jogerőre emelkedését be nem várva, gondoskodjanak az üzlet azonnali lezárásáról.

Évtizedek óta hiába küzd az egész malomipar, a szaksajtó a szinleges iparüzés útján elkövetett visszaélések és tisztességtelen verseny ellen. Mindaddig azonban kellő eredmény nélkül.

SIKSZITA
 Graepel-gyártmányú, 5-részes, szabadonlengő, üzembiztos, jó állapotban, Wörner-gyártmányú, 4-5 részes, szabadonlengő, kedvező árban, azonnali szállításra kapható:
Jahn és Klein
 malomberendezési vállalatnál, Budapest, V., Wahrmann-u. 6-8. (Váci-út mellett). T. 293-402

A Magyar Molnárcéh ülése

A Magyar Molnárcéh f. hó 14-én, szombaton d. u. 1/2 7 órakor a Budapesti m. kir. Áll. Felsőiparisokla dísztermében (VIII., Népszínház-u. 8. sz. II. em. 67) előadó ülést tart. Tárgy: Öry Ferenc vegyész előadása: A takarmányliszt és korpa minőségi vizsgálata, illetőleg a keményítőtartalomnak meghatározása.

A céh tagjait ez úton is meghívjuk az ülésre. A vidéki tagok figyelmét felhívjuk a felárú vasúti kedvezményre. Vendégeket szívesen látunk.

A választmányi tagok az előadó-ülés előtt 1/2 5 órakor választmányi ülésre jönnek össze. Kérjük a választmányi tagok szíves megjelenését.

A titkárság.

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS“ vagy „AERO“ minőség
 Budapest, IV., Károly király-út 26.

FELSŐBBFOKÚ KIHÁGÁSI JOGGYAKORLAT

Legkisebb munkabér nem fizetése és szolgálati bizonyítvány nemadása.

A legkisebb munkabér ki nem fizetése és a munkás részére szolgálati bizonyítvány ki nem adása miatt a 3.000/1938. Ip. M. r. 5. §-a alapján folyamatba tett kihágási ügyben 4.955/1940. kih. szám alatt a Kihágási Tanács kimondotta, hogy az előbbi esekelmény a 30.601/1939. Ip. M. sz. alatt megerősített legkisebb munkabér és a 3.000/1938. Ip. M. sz. rendelet 22. §-ába ütköző és az 1937:XXI. te. 16. §-a alapján büntetendő kihágás. A szolgálati bizonyítvány ki nem adása pedig az 1884:XVII. te. 104. §-ába ütköző és ugyane törvény 157. §-a a) pontja alapján büntetendő kihágás.

Malomüzem villamosmotorjának kicserélése gázmotorral.

Malomüzemek telepengedély nélküli átalakítása miatt az 1884:XV. te. 33. és 158. §. c) pontja alapján folyamatba tett kihágási ügyben a Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet megváltoztatva, ítéletét a következőkkel indokolta:

Terhelt a tulajdonát képező malom villamos motorját kicserélte szivógázmotorral és az üzemet tovább folytatta anélkül, hogy azt az átalakítást az 1884:XVII. te. 33. §-a értelmében az iparhatóságnak bejelentette volna. Terhelt eljárását súlyosította ama körülmény, hogy úgy a kerületi iparfelügyelő, mint az elsőfokú iparhatóság szóbelileg figyelmeztették arra, hogy az átalakítás telepengedélyezési eljárást igényel. Terhelt azonban az átalakítást az elsőfokú iparhatóságnak csak utólag és csak akkor jelentette be, amikor a ker. iparfelügyelő a rendőri büntető eljárás megindítása végett ellene feljelentést tett.

Nem helytálló az a vélemény, hogy a hajtóerő kicserélése nem lényeges átalakítás. Szivógázmotoros meghajtásról villamos meghajtásra való áttérés a környezet szempontjából a fennálló helyzetet csak javítja, míg a villamos meghajtásról szivógázmotoros meghajtásra való áttérés lényegesen rontja. A szivógázmotoros üzemhez tartozik a motor meghajtásához szükséges gáznak előállítására is, ami füsttel és bűzzel jár, különösen barnaszénből való előállítás esetén, amihez járul még az is, hogy a gázmotor járása se zajtalan.

Az 1884. évi XVII. te. 33. §-a a vállalatot bejelentésre kötelezi és a bejelentés alapján az iparhatóság elbírálására és döntésére bízza azt, hogy újabb telepengedélyezési eljárásra van-e szükség, vagy nincs. Azt a körülményt, hogy az átalakítás „lényeges”-e vagy nem, az iparhatóság dönti el.

Birói határozatok

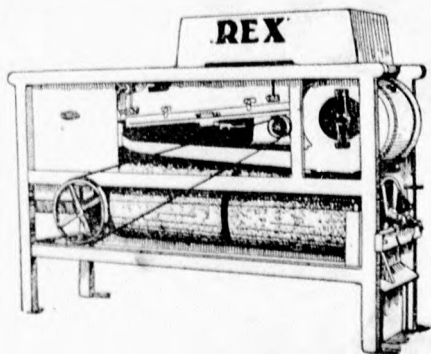
A munkaadó a fizetést csökkentheti és a munkakört megváltoztathatja.

Egy peres ügyből kifolyólag a m. kir. Kúria ítéletében a következő indokok alapján döntött:

A munkabér nagyságának megállapítása a felek szabad megegyezésének tárgya. Ebből következik, hogy az alkalmazott abban az esetben, ha a munkaadó által a jövőre való hatállyal egyoldalúan leszállított fizetéssel nincs megelégedve, csak arra van jogosítva, hogy a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal megszüntesse. Ha azonban a szerződés felbontása helyett szolgálatában az illetmények csökkentése után is megmarad, úgy nincs súlya az alkalmazott esetleges jogfenntartó nyilatkozatának sem.

A munkakör megváltoztatása a Polgári jogi Határozatok Tárába felvett 775. számú elvi határozat szerint a munkaadó kizárólagos joga ugyan, azonban a munkaadó ezt a jogát csak annyiban gyakorolhatja, hogy az új beosztás az alkalmazott önértékét ne sértse és javadalmazására, valamint egyéb szerződéses jogaira nézve sérelmes ne legyen. Az állandó birói gyakorlaton alapuló fenti két jogszabály egybevetéséből következik, hogy az alkalmazottnak abban az esetben is, ha az új beosztás javadalmazásának az csökkentésével jár, csak az a joga marad fenn, hogy a szolgálati jogviszonyt azonnali hatállyal megszüntesse. (C. II. 1503-1940.)

— **Olajmag-terméskelentés.** A legutóbbi hivatalos termésjelentés olajos magvakra vonatkozó része a következő: Szójababból a becslések szerint 8400 (5222) kat. holdon átlag 6.30 (6.53), összesen 52.897 (34.120) mázsa termés várható. Napraforgómagból főterményként 28.501 (13.253) kat. holdon átlag 7.02 (6.52), összesen 200.170 (86.428) mázsa, mellékterményként 285.791 (302.732) kat. holdon átlag 1.11 (0.79), összesen 316.616 (237.787) mázsa termés várható. Olajlenből 13.972 (13.812) kat. holdon átlag 4.84 (4.96), összesen 67.619 (68.455) mázsa termés várható. A zárjelben levő számok a tavalyi adatokat tüntetik fel.

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a

„REX“

legújabb és legfokélefelebb

vetőmagtisztítógépet,

minden teljesítményre.

Árjajánlattal készséggel szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépítéssel, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. (Gergely-u. sarok)

Eljárás kellemetlen szagnak és íznek a lisztből való eltávolítására

Az itt leírt új eljárás a Carbo-Norit Union Verwaltungs-Gesellschaft G. m. b. H. cég 694.741. számú német birodalmi szabadalmát képezi. Számítalan kísérletet folytattak már le abból a célból, hogy a liszt vagy gabona kellemetlen szagát vagy ízét ultraviola sugarak behatásával és egyidejűleg izzó faszén alkalmazásával eltávolítsák. Ezekkel a szerekkel azonban csak átmeneti hatást lehet elérni, anélkül, hogy tartós szag- és ízbeli javulás következne be. Másrészt pedig azt javasolták, hogy kenyérmagvakat, melyek valahogyan átvedvesedtek és ezáltal kellemetlen tulajdonságokat, mint pl. penészt, doh-szagot stb. vettek magukba, tőzeggel kell összekeverni és hosszabb ideig ekként tárolni.

Ez az eljárás sem alkalmas azonban az íz és szag tekintetében tartós javulás előidézésére. Legfeljebb arról lehet szó, hogy az ily módon való kezelés mellett a gabona kiszárad és ezzel további penészedésnek, dohosodásnak elejét veszik, anélkül azonban, hogy a már fennálló bajokon segítsék volna.

Az új eljárásnak az a lényege, hogy a megdohosodott lisztet igen kis mennyiségű *aktív szén* tartósan hozzákevernek. Számos kísérlet bebizonyította, hogy már 0.01% poralaku aktív szén hozzákeverése — a liszt súlya után számítva — nem kifogástalan lisztből a szag és az íz megjavulását idézte elő. Az aktív szén hatásának kitért liszt már néhány óra múlva megváltozik. Hosszabb ideig, esetleg néhány napig is eltarthat azonban, amíg az aktív szén a

lisztre teljes hatását kifejti. Egy kimondottan dohos búzalisztnél teljesen elegendő 0.0075—0.01% aktív szénrel a találmány szerinti módon való kezelés, hogy már 24 óra múlva tökéletesen szagmentes őrleményt kapjunk.

A találmány abban különbözik az eddig ismert módoktól, hogy először is rendkívül kis mennyiségű aktív szén kerül alkalmazásba és hogy ez az aktív szén állandóan az őrleményben marad. Ellentétben az eddigi módszerekkel, melyeknél a kezelési anyag csak átmenetileg került érintkezésbe a kezelendő őrleménnyel. Azonkívül a találmánynál nincs szükség egyéb járulékos kezelésekre, mint pl. felhevítésre stb.

Valóban meglepő, hogy olyan kis mennyiségű szerrel, mely arra sem elég, hogy a kezelendő liszt színét a legesekélyebb mértékben is megváltoztassa, ilyen állandó és tartós javulást, illetőleg a kezelt liszt tartósságának növelését lehet elérni. Az eljárás alkalmazásánál a megfelelő mennyiségű aktív szén a kezelendő liszthez hozzá lehet keverni. Lehet azonban a kezelést úgy is végezni, hogy egyelőre csak egy részét látjuk el a kezelendő lisztmennyiségnek aktív szénrel és ezt a kezelt részt később hozzákeverjük a többihez. Némely esetben az is célszerű lehet, ha a kezelt lisztet a szer hatásának teljes kifejlődéséig állandóan mozgásban tartjuk a keverőgépben, mert ekképpen a kívánt hatás hamarabb bekövetkezik.

Séta a búzavilágpiacra

E hét elején a chicagói tőzsdén megindult szilárdítás erőteljesen folytatódott és a búza árát 73 cent fölé emelte. A szilárdítás éppen úgy nem indokolható semmi elfogadható magyarázattal sem, mint ahogyan a feneketlen hanyaságra sem volt semmi különös ok. Ugy látszik, hogy a nagy világtőzsdék teljesen a spekuláció hatása alatt vannak és ennek kénye-kedve szerint változtatják irányzatukat.

A winniepi tőzsde természetesen szintén a chicagói szilárdítás hatása alatt áll, noha ottani jelentések szerint az európai kivitel fennakadása igen komoly természetű zavarokat okoz. A winniepi tőzsdén több nagy francia búzaszállítási szerződés hever, még az összeomlás előtti időkből. Ezeknek sorsa felül teljes bizonytalanságban vannak az érdekeltek. annál is inkább, mert a kötések a maiaknál sokkal magasabb árak mellett jöttek létre. Igaz, hogy közben Anglia is nagymennyiségű búzát kötött le, de mindez nem képes ellensúlyozni a franciaországi és egyéb országokba irányuló szállítások elmaradását.

Élénk érdeklődés kíséri az antwerpeni tőzsde megnyitásának híreit. Az antwerpeni tőzsdén normális években évente átlagosan 35 millió q búzát hoztak forgalomba és közvetlenül a belga összeomlás előtt a tőzsde segélyével nagyon jelentékeny búzakészleteket tartálékoltak Belgium szükségletének fedezésére. Néhány hét előtt szövetségi alapon egy szervezetet alakítottak ezeknek a készleteknek a malomiparban leendő elhelyezésére és a készletek kiegészítésére. Erre az alakulatra vár az a feladat is, hogy azokat a lekötött búzmennyiségeket, melyek francia,

spanyol és portugál kikötőkben várják sorsukat, Belgiumba szállítsa, illetőleg a szállítást lehetővé tegye.

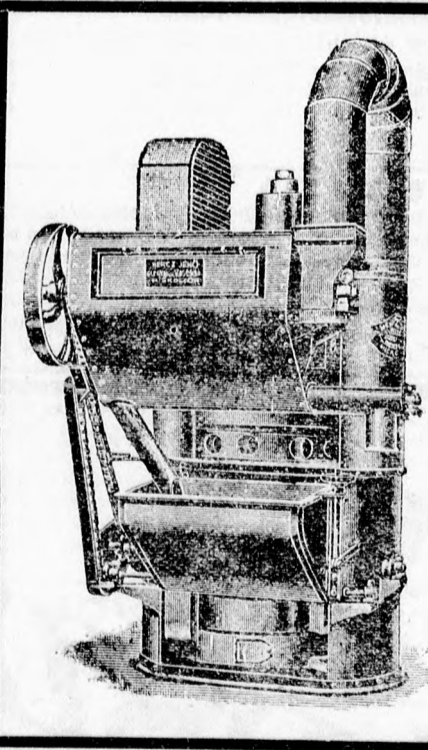
KÖZIGAZGATÁSI IPARI JOGGYAKORLAT

A kiskorú unoka iparfolytatási joga.

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 49.568/1940. K. K. M. szám alatt a másodfokú iparhatóságokhoz leiratot intézett, melyben a kiskorú unoka iparfolytatási jogviszonyát rendezti. A leiratból a következőket emeljük ki:

Az 1936:VII. te. 3. §-a szerint az ott felsoroltak javára biztosított kedvezmény az elhalt iparos kiskorú unokáját csak addig illeti meg, amíg ellátottá nem válik. Figyelemmel arra, hogy az említett kedvezményt nem az ipart tényleg gyakorló, hanem a kiskorú gyermek vagy unoka javára — annak ellátottá válásáig — kívánták biztosítani, nem foroghat fenn kétség a tekintetben, hogy az ellátatlan kiskorú unokát e kedvezmény még abban az esetben is megilleti, ha mindkét szülője él. Elképzelhető ugyanis, hogy a kiskorú unoka mindkét szülője életbenléte esetén is ellátatlannak tekinthető.

Olyan esetekben tehát, amikor az elhunyt iparos iparának a kiskorú unoka javára folytatása tárgyában tett bejelentésről kell határozni, az I. fokú iparhatósági véghatározat meghozatala előtt csupán azt kell szigorú elbírálás tárgyává tenni, hogy a kiskorú unoka ellátottnak tekinthető-e vagy sem.

HERCZ JENŐ

gépgyára és vasöntődéje
MISKOLC

Szabadalmazott legújabb szerkezetű

napraforgó- és tökmaghajalógépek.

Lényegesen növelik az olajhozamot, a

magból sértetlenül kerül ki a gépből.

200 gép üzemben.

Tejjes olajgyári berendezések

Nagyteljesítményű víznyomású

olajsajtók,

gőzpörkölkök, zúzógépek, stb. Szűrőprések.

H I R E K

Igazgatósági ülés a Vidéki Középmalmok Exportegyesületében. F. hó 5-én dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő elnöke alatt a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete igazgatósági ülést tartott, s letárgyalta a magyar lisztkivitellel kapcsolatos aktuális kérdéseket. Határozatilag kimondta a VIKÉ igazgatósága, hogy belföldi mapomipari kérdésekkel nem foglalkozik, mert azt a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége munkaterületének tartja.

A Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége hivatalos helyisége megtalálható: Budapest, VI., Vilmos császár út 45. III. em. 12. szám alatt. Egyelőre ez a helyiség, erre a címre kér levelezést mindaddig, amíg a Szövetség részére új, megfelelő helyiséget tud biztosítani az elnökség.

Az új tengeri átvételi árak. A m. kir. földművelésügyi miniszter az igénybe vett tengeri átvételi árak szeptember 1-től kezdődőleg további intézkedésig a következőként állapította meg: Tiszántúli állomásokon 24.60, más állomásokon 23.55 pengő, 100 kg-onként, budapesti paritásban. Budapesti raktárakban átvéve az átvételi ár 23.35 pengő.

Mikor esedékes a túlmunkadíjak fizetése? Erre vonatkozólag a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 21.706/1940. K. K. M. szám alatt közölte álláspontját a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamarával. Az elvi határozat szerint abból a tényből, hogy a *túlmunkáért járó díj is munkadíj*, szükségszerűen következik, hogy eltérő megállapodás hiányában a munkaadó a teljesített túlmunkáért járó díjat a rendes munkadíj (illetmény) esedékességekor köteles az alkalmazottnak kifizetni. Ha tehát a munkaadó alkalmazotját naponként, illetőleg hetenként vagy havonként fizeti, a túlmunkáért járó díjat is naponként, hetenként vagy havonként kell az alkalmazottnak kifizetni.

A jugoszláviai gabona- és lisztkivitel az 1940. évi június havában a következő volt: búza 10.032 tonna (5), búzaliszt 3.911 tonna (8), korpá 3.014 tonna (204). A zárjelben levő számok az előző év hasonló időszakának kivitelét tüntetik fel.

A svéd malomipar nehézségei. A svéd vámmalmok országos szövetségének elnöke, C. G. Anderson egy malomipari szaklapban részletesen eseteli a malomipar jelenlegi helyzetét. A többek között azt írja, hogy annak dacára, miszerint a háború és ennek közvetlen következményei az országot megkímélték, korántsem normálisak az állapotok. A malomipar egyik legnagyobb gondja a tanult malomipari szakmunkások szerzése, melyben nagy hiány van. Norvégia pacifikálása némileg segített a helyzetben, mert onnan még lehet malomunkásokat szerezni. A nyelvkérdés nem akadály, mert a svédek és norvégok megértik egymás nyelvét. Sok olyan kiöregedett molnár, aki már nyugalomba vonult, újból munkát vállal, hogy ezáltal egyik-másik malom üzemé fenntartható legyen. A munkáshiány olyan nagy, hogy 16-18 éves fiúkat is felvesznek, mint becses munkaerőket. Finnországból is jelentkeznek munkára olyan molnárok, kiknek malmjai az Oroszországhoz esatolt területen vannak. Ezek egyike berendezésének egy részét is megmentette s most Svédországban keres alkalmas vízierőt, mely mellett új malmát felépítheti. A katonai behívások is sok bajt okoznak az iparágban. Cikkíró megemlíti egy esetet, amikor egy malomban egymásután hat molnárt hívtak be katonai szolgálatra, alig hogy a malom alkalmazta. A kartársi szellem szép példáit is említi, mikor szomszédos malmok egymást kisegítik szakmunkásokkal, hogy a megszorult malom is tudjon örölni néhány napon át. Ez már azért is nagy segítség, mert külföldi búza és liszt nem jön az országba s így a belföldi malmokra több és fokozottabb munka vár a közlekedés zavartalan ellátása érdekében.

Svédországban, mint Stockholmból jelentik, bevezették a kenyér- és lisztjegyeket. Ez az intézkedés nem terjed ki a nyilvános helyiségekre és éttermekre s így ezekben továbbra is jegy nélkül szolgáltatnak ki kenyeret a közönségnek.

Bulgária rizskivitele. Szófia-i jelentés szerint Bulgária rizstermelése állandó és rohamos fejlődést mutat. Idei termése nemcsak teljesen fedezi a belfogyasztás szükségleteit, hanem mintegy 30.000 mázsa kivitelre is jut. A folyó termésév termését 173.410 mázsa becslük. Ha ezen mennyiséghez az előző terméséből fennmaradt 35.000 mázsa felesleget is hozzászámítjuk, akkor Bulgária 200.000 mázsa rizs felett fog rendelkezni. A belfogyasztásra azonban csak 160.000 mázsa szükséges, míg a többi exportálható.

Liszthiány Boszniában. Sarajevói jelentés szerint a tartományban nagyfokú liszthiány uralkodik. A bán rendeletére vizsgálatot indítottak, mely alkalommal kitért, hogy a hiány oka nemcsak abban keresendő, hogy a hegyvidékeken az idej termés még nem volt betakarítható, hanem abban is, hogy a különben is csekély készleteket a kereskedők és fogyasztók az utóbbi napokban elrejtették. De az ottani malmok is hozzájárultak a liszthiányhoz, mert a kereskedők és pékek lisztrendeléseit nem teljesítik, ők is abban reménykedvén, hogy ezáltal a lisztárak emelése fog bekövetkezni.

Dániában csak jegyre adnak fehérkenyereket. Kopenhágai jelentés szerint a hó elejétől kezdődőleg megkezdtek a hatóságok a fehér kenyér adagolását. Fehér kenyeret csak jegy ellenében lehet vásárolni. Egy személy havi adagját 2400 grammban szabták meg a hatóságok.

Új gabonakonstrukció a lengyelországi fő kormányzóban. Az augusztus 1-én kibocsátott rendelet részletesen intézkedik a gabona beszállítása, eszéplése, kezelése és feldolgozása felől. Minden malommal megkötött kötelezettségű gabonát örölhet fel. A rozstól 80%-ra, a búzát 70%-ra kell kötelezően kiörölni. A lisztek keverése tilos. A zsákokra a származást és tartalmat megjelölő címkéket kell alkalmazni és a kötelező könyvvezetést is bevezették a malmokban. Gabonát nem szabad pénzért örölni, csak természetbeni vámért. A vámot örölés előtt kell kivenni a gabonából. Lisztreörölnél a vám 15%. Le kell még vonni a megörölnélő gabonából további 5%-ot is, melyet azonban a gabonaelosztó szervnek kell beszállítani. A levont 5% ellenértékét — a hivatalos átvételi árban — az örölést végző malom egyenlíti ki az öröltető termelőnek. 80%-os kiörölnél 62 kg lisztet és 14 kg korpát, 70%-os kiörölnél 54 kg lisztet és 22 kg korpát kell kiszolgáltatni a termelőnek. A darálás díja 8% vám.

Sütőipari termékek eséréjének tilalma. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához küldte a véleményezést végett a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a sütőipari érdekeltség felterjesztését, amelyben azt kérte, hogy tiltsák meg a pékeknek az előző napon a vizonteladókhoz szállított kenyér és péksütemény másnap visszacserelését. A kamara az érdekeltek szakkörök véleményének meghallgatása után a miniszterhez intézett felterjesztésében a szakmai érdekeken kívül egészségügyi és a lisztvizsgálat elkerüléséhez fűződő anyaggyártási szempontokat is figyelembe véve pártolón véleményezte azt a többségi nézetet, hogy a sütőipari termékek eséréjét meg kell tiltani.

Szerződéses versenyzői következményei. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő választott bíróság egyik döntésében kimondta, hogy aki mást egy harmadik személlyel szemben fennálló kötelezettségének megszegésére szándékosan rábírt, vagy mástól tudatosan olyan szolgáltatást köt ki magának, amelynek következtében az illető egy harmadik személlyel szemben fennálló kötelezettségét megszegi, az a szerződéses és tudatos kihasználására irányuló üzleti versenyt folytat és magatartása az üzleti tisztességről alkotott felfogással és a tisztességtelen versenyről szóló törvénnyel egyaránt ellentétben áll.

Ez a döntés olyanokra is vonatkozik, akik másnak molnárját, vagy egyéb alkalmazotját arra bírják rá, hogy felmondás nélkül, vagy esetleg fennálló szerződéses időtartam kitöltése nélkül munkahelyüket elhagyják és másutt vállaljanak alkalmazást.

A friss kenyér forgalombahozatala ellen foglalt állás a jugoszláv malomipar. Az érdekképviselet a Prizad útján azt a javaslatot terjesztette a kormány elé, hogy rendeletileg tiltsa el a sütőipari termékek friss kenyér forgalombahozatalát és csak a sütés után 24 óra múlva engedjék meg a kenyér árusítását. Az érdekeltségek ettől a rendszabálytól tekintélyes megtakarításokat vár.

A bór hatása egyes gabonaféléknél. Schropp W. és Arenz B. vegyészek vizsgálatai beigazolták, hogy hektáronként 20-30 kg borax kiszórásával kezelt répa földön a bórsav utóhatása rosznál a szemtermést 15.29%-kal, az ezerszeműslyt 18.74 g-ról 22.50 g-ra emelte. Árpánál a szemtermés 18.82%-kal, a szalmatermés 8.12%-kal gyarapodott.

Franciaországban megművelik a parlagon heverő földeket. A francia kormány elrendelte, hogy minden parlagon heverő francia termőföld megműveltsék. Pontos összeírást készítenek elsősorban a megműveletlenül maradt mezőgazdasági ingatlanokról és a tulajdonosokat a megművelésre kötelezik. Ha a tulajdonos nem tesz eleget a rendelkeznek, úgy földjét másnak adják át megművelés végett.

Svájcban emelték a kenyérrájakat. Berni jelentés szerint szeptember 16-tól kezdődőleg a kenyérrájakat 2 rappennel felemelik. A svájci sajtó az áremeléssel behatóan foglalkozik és az áremelés elkerülhetetlen voltát a következőkkel indokolja meg: Nemcsak a búza világpiacon ára emelkedett az utóbbi időkben, de különösen a szállítási költségek szöktek a magasba. Gabonaszállító hajók, tetemes mennyiségű búzával megrakodva, Gibraltár közelében horgonyoznak. A Földközi-tengerbe azonban be nem jöhetnek. Intézkedés történt tehát, hogy a szóbanforgó rakományokat portugál és spanyol kikötőkben rakják partra s onnan szárazföldi úton továbbítsák rendeltetési helyükre. A vasúti fuvarozás azonban olyan nagy költségekkel jár, hogy az eddigi szállítási költségeket majdnem 40 frankkal emeli. A kenyér 2 rappen áremelése akként oszlik meg, hogy másfél rappen a lisztárakra, ½ rappen pedig a pékek költségtöbbletét esik. Utóbbiak üzemenyagai ugyanis szintén drágábbak lettek. Különösen megdrágult a szén, melyet a pékek nem nélkülözhetnek. Minthogy pedig jelenleg kizárólag a búzatarlalkókat dolgozzák fel, már azért is szükséges némi felárral dolgozni, hogy a későbbi búzabehozatal teljes megdrágulását ne legyen kénytelen a kormány a fogyasztásra egyszerre áthárítani. Azt is jelzi a sajtó, hogy a kenyérrájak további drágulása minden jel szerint nem lesz elkerülhető.

Lisztszállítási versenytárgyalások Az esztergomi Kolos közközház körházbizottsága az 1940. évi október 1-től 1941. évi szeptember 30-ig terjedő időre szükséges liszt stb-re 24. szám alatt nyilvános versenytárgyalást hirdet. A pályázat „Ajánlat a 24/1940. ikt. sz. versenytárgyalási hirdetményben közölt árakra” felirattal ellátva a közközház igazgatósága címére legkésőbb 1940. évi szeptember 16-án délelőtt 11 óráig küldendő be. Pályázni csak az eredeti úrlapon lehet, mely a pályázati és szállítási feltételeket tartalmazó irattal együtt a gondnoki hivatalban 1 pengő és portó ellenében kapható. — A m. kir. Horthy Miklós Honvéd Repülőakadémia gazdasági hivatala (Budapest, Bubes Zsigmond-u. 35. sz.) 1.786. szám alatt az 1940-41. tanévben szükséges liszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok 1940. évi szeptember 20-án délelőtt 10 óráig az akadémia gazdasági hivatalához „Minta” szerint szerkesztve adandók be. Részletes feltételek és ajánlati minta délelőtt 9-12 óráig az akadémia gazdasági hivatalában átvethetők.

Figyelem!

Hengerrovátkolást és csiszolást szakemberünk vezetésével olcsón, gyorsan és szakszerűen végzünk.

Diószegi Gabdaság, Cukor- és Szeszgyár Rt.
Mária Múmalma, Magyardiószeg

A gőzturbináról

Valóban sajtószerű dolog, hogy az annyi nagy sikert felmutató emberi találékonyság a technika egyik legfontosabb területén csak igen lassú haladásokra képes. Ez a terület és feladat a szén elégségi energiájának munkává való átválttatása, ami a mai technikának is csak igen kis mértékben sikerült. Így a lokomotívok gőzgépei különösen gazdaságtalanul dolgoznak. Még mindig mintegy tizenhatszer annyi szén kell feltüzelní üzemeltetésükhöz, mint amennyire szükség volna, ha a szén energiája teljes mértékben munkává lenne átalakítható.

A világ energiaszükséglete szinte mérhetetlen nagyságú. Mint tudjuk, a munka mértékegysége a technikában a lóerő, melynek azonban a ló erejéhez semmi köze sincs. Egy ló ugyanis állandó munka mellett mintegy egyharmadrész lóerőnek megfelelő munkát képes végezni. Az ember teljesítménye pedig csak $\frac{1}{15}$ -ad vagy $\frac{1}{10}$ -ed lóerőnek felel meg állandó munka mellett. Ezen az alapon Boruttan, egy neves mérnökstatisztikus kiszámította, hogy a jelenleg élő emberiség egy év alatt állandóan kb. ötmillió lóerőteljesítménynek megfelelő testi munkát végez.

A világnak azonban technikai célokra legalább is ennek tizenötszörösére, tehát kerekén 75 millió lóerőre van szüksége, éjjel-nappal, megszakítás nélkül, az egész éven át. Ennek az energiának legnagyobb részét szén elégetésével és az ekként produkált hőnek gőzgépekben való felhasználása útján nyeri az emberiség. Mint említettük, a modern technika is csak igen hiányosan tudja a szén elégségi energiáját felhasználni. Ugyanezt mondhatjuk a fűtésre és minden olyan eljárásra, melynél szén kell elégetni. Ennek folytán a világ óriási szénmennyiséget használ el és talán túlképeset mondunk, ha ezt a szénmennyiséget évi 30 milliárd méterhátszára becsüljük. Ilyen tékozlás mellett az emberiség jólétjének nevezhetünk mindenkit, aki a szén jobb energiakihasználásának ügyét akár csak egy lépéssel is előbbre viszi.

Ha egy gőzgépet, pl. egy mozdonyt szemügyre veszünk, azonnal látjuk, hogy a fűtés folytán nagy feszültségre hozott gőz ereje közvetlenül egy dugattyúra hat, melyet a hengerben előre és hátra váltakozó mozgásba hoz. Csak különféle tengelyek, áttételek, kerekok, csuklók stb. segítségével tudjuk a dugattyú ide-oda mozgó erejét egy forgó kerékre, a lendítőkerekre átvinni. Ez egyik igen nagy hiányossága a dugattyús gőzgépeknek. A másik nagy hiányossága a dugattyú mozgásának lökészerűsége, mely a gép minden részére kihat; végül hátránya még a nagy hely is, melyet egy ilyen mozdony elfoglal.

A felsorolt hiányokat a gőzturbinánál sikerült kiküszöbölni. A gőzgépnél ide-oda mozgó dugattyú helyett sikerült a gőz erejét egy körbefutó rendszerre közvetlenül átvinni. Minthogy ez a körbefutó rendszer állandóan egy irányban mozog, elmaradnak azok a lökések, melyet gőzgépnél a dugattyú mozgásának állandó irányváltozása a gőz gép egész rendszerére szüntelenül kifejt és az energiavesztés egyik főokozójává válik. Azonkívül a turbina sokkal kisebb helyen fér el, mint a gőz gép, a hozzá tartozó hengerrel, dugattyúval és lendítőkerekkel. A gyakran óriási méretű lendítőkerek egyébként is csak azért kell a gőzgéphez, hogy a lökések folytán keletkező nagy rázkódásokat enyhítse.

A gőzturbina lényegében nem sokban különbözik a vízturbinától, csak hogy az előbbinél az áramló vizet a gőz helyettesíti. Mint a vízturbinánál, úgy emennél is ismerünk akciós és reakciós gőzturbinát. Az akciós turbinánál egy kazánból áramlik a magasnyomású gőz, szabadon és nagy gyorsasággal, egy lapátokkal ellátott turbinakerekre. Amiként egy löveg a töltését képező robbanószer energiáját a kilökött lövedék tovaröptetésére képes felhasználni, akként hat a gőzturbinában az óriási gyorsasággal kiáramló gőz a turbina futókerekére, amikor azt gyors mozgásba hozza. Hogy a gőz kiáramlása milyen gyorsasággal történik, arra nézve csak annyit, hogy a másodpercenként 1000 méter gyorsasággal kiáramló gőz egészen közönséges és mindennapi valami.

Ilyen nagy gyorsaság mellett a gőz a futókerek kamrájában csak egészen rövid időt tölt el s így nincs is ideje arra, hogy teljes energiáját leadja. Azért a gőzt a futókerek egész rendszerén vezetik keresztül, melyek valamennyien ugyanazon tengely körül forognak s amelyeknek a keresztáramló gőz fokozatosan adja le energiáját, míg végül teljesen elerőtlenedve pára alakjában távozik és kerül a kondenzátorba, innen pedig újból a kazánba, hogy körútját újból megtegye.

Az első használható reakciós-turbinát az 1886. évben Charles Parson építette, akinek az angliai Tyne folyó melletti Newcastle városban volt a gépgyára. Már egy évvel később, 1887-ben a svéd Gustav de Laval megépítette az első használható akciós-turbinát. Ezen időtől fogva a gőzturbinák óriási módon tökéletesedtek. 100-140 keréssel bíró Parson-turbinák nem tartoznak a ritkaságok közé.

A gőz nagy kiömlési sebessége folytán a gőzturbinák futókerekének forgási sebessége egészen elképesztő. Gyakori eset, hogy egy ilyen futókerek percenként 30.000 fordulatot csinál, tehát ötszázat másodpercenként. Ez a sebesség igazán pokoli. Már megközelítő fordulatszámánál sem lehet semmit sem

látni a kerék mozgásából. Látszólag mozdulatlan s csak egy sajátságos, szóval ki sem fejezhető különös fény árulja el, hogy a kerék mégsem áll. Természetesen gyakorlati célra nem lehet ilyen nagy gyorsaságot felhasználni, hanem legalább is *egy tízedére* kell a sebességet lecsökkenteni. Erre számos mód ismeretes; egyebek között megfelelő áttételi fogaskerek alkalmazása.

Az ilyen örület gyorsan forgó részekben azonban röptőerők, ú. n. centripetális erők lépnek fel, melyek a kereket szétszakítani törekednek. Mentől gyorsabb a forgás, annál inkább érvényesülnek ezek az erők. Így a legnehezebb krómnikkelacélból készült kerék is darabokra szakadt, amikor forgási sebességét percenként 50.000-re fokozták. Ezért gőzturbinánál szines megengedve percenkénti 30.000-nél magasabb fordulatszám.

A gőzturbina a dugattyús gőzgéppel szemben igen sok tekintetben hatalmas haladást jelent. Gőzturbinánál egy óralóerő előállításához valamivel kevesebb gőzre van szükség, mint 4 kg-ra. A gőzturbinának veszedelmes versenytársa keletkezett más erőgépekben akkor, amikor sikerült az eddigieknél lényegesen magasabb nyomású gőzt és különösen magas hőfokokat alkalmazni a gépszerkesztésben. Ezt a célt kiváltképpen a robbanómotoroknál sikerült megvalósítani, különösen akkor, amikor nagy erőművekre is alkalmas kivételben Diesel Rudolf megszerkesztette a nevével elnevezett Diesel-motort.

A robbanómotoroknál sem sikerült azonban a szén, illetve fűtőanyagok energiájának tökéletes kihasználása, mert még a legelőkeltebb Diesel-motor is csak 35%-át tudja hasznosítani a neki átadott hőenergiának. Ezzel szemben a gőzturbina csak 8-12%-ot tud kihasználni. A dugattyús gőz gép pedig még ennél is jelentősen kevesebbet.

A gőzturbinát főként villamosközpontokban használják. Nagy fordulatszáma különösen alkalmas teszi arra, hogy vele dinamókat közvetlenül kapcsoljanak és hajtsanak meg, miután a dinamó gépelemei magas fordulatszámot kívánnak. Nyugodt járása és kis terjedelme következtében hajógepek meghajtására is kiválóan megfelel.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE K Ö Z L E M É N Y E I

FŐMOLNÁROKAT, VEZETŐMOLNÁROKAT és minden egyes tanult molnárt felhív a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a Szövetség budapesti, V., Katona József-utca 14. fsz. 2. címére szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj főmolnár, kezelőmolnár (malomkezelők) és malomtulajdonosok részére évi 10 pengő, almolnár, molnár és molnársegéd részére egy évre 5 pengő; az egyszer s mindenkorra szóló beiratási díj 1 pengő. A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye!

— A világ legnagyobb vízereje. A világ legnagyobb vízenergiájával Délkelet-Afrika legnagyobb folyója, a Zambezi rendelkezik. A folyón több mint 50 vízesés van. Közöttük a föld legnagyobbja, a Viktoria-vízesés, amelyen a víz 1800 méter szélességben 110 méteres mélységbe hullik alá. A Viktoria-vízesés a Niagarát nagyságban többszörösen múlja felül. A Zambezi munkaenergiáját szakemberek 27 millió lóerőre becsülték. Ennek a folyónak egy évi munkateljesítményét 116 milliárd kilowattóra számították ki. Ez kb. a tizedrésze minden, ezen a világon a jelen órában előállított műtani energiának. Összehasonlításként szolgáljon, hogy nyolcórán munkaidő mellett egy ember, megfeszített izomunka mellett is csak legfeljebb 230 kilowattórának megfelelő munkát képes teljesíteni egy év alatt.

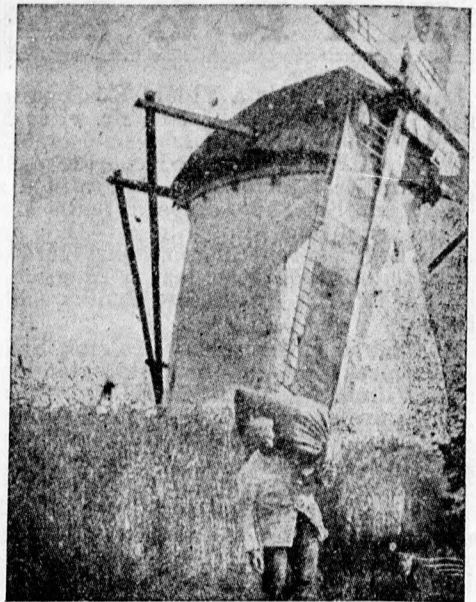
Tekintse meg a

„Concordia“ gőzmalom leszerelését

Az összes malomgépek kaphatók.

Ganz hengerek 22/65, 22/80, 29/60, 29/80, 25/100, 22/125, 30/80, 30/100 hengermérettel. EMAG siksziták, Reformok, porszűrők, exhaustorok, hámozó-gépek, hengerrovtoló-gépek, felvonók, csigák, transmissiók, erő-gépek stb. stb.

KENDOFF ANTAL gépészmérnök
BUDAPEST, XIII., LEHEL-UTCA 64. SZ.
Telefon: 298-036

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezérképviselőt:

HOFER MŰZAKAI OLAJ ÉS VILLAMOSSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.
Telefon: 145-315

Szerkesztői üzenetek

Haladás. Mótorgépész, ha nem dolgozik irányítása alatt legalább is 5 munkavállaló állandóan, munkaadója részéről semmiféle fizetésben, segélyben vagy pótlékban nem részesül katonai szolgálatának tartama alatt. Az állam részéről azonban rendkívüli családi segélyre van igénye, melynek összege feleség részére havi 12 P, minden gyermek részére havi 8 P. A segélyt bevonulásakor, közvetlen felettes parancsnokától, szóbelileg, kihallgatásán kell kérnie.

GABONA-TERMÉNY-ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

Búza. A szeptemberi 20 filléres áremelkedés de-cára sem jelentkeztet nagyobb kínálat, azonban a szállítási viszonyok javulásával élénkebb forgalomra lehet számítani.

Ros. Élénk kereslet mellett nem alakult ki nagyobb forgalom, miután a kínálat nagyon mérsékelt és a vidéki helyi piacokon hízalási célokra vásárolják.

Arpa. Sörárpa iránt változatlanul igen élénk érdeklődés mutatkozik a sör- és malátagyárak részéről. A felkínált tételekért az engedélyezett legmagasabb árakat fizetik. Takarmányárpából nincs kínálat, mert azt a termelők saját céljaikra tartálékolják.

Korpa. A kínálat szűnő, a malmok mérsékelt mennyiségben tudják feleiket kiszolgálni.

Gabonakészárúüzlet.

(Az árak pesti paritásban.)

Búza 78 kg-os	23,20	Kiváló sörárpa	26,—
Ros 71 kg-os	19,20	Elsőrendű sörárpa	25,—
Tengeri tisztított áll-ról	24,60	Sörárpa	24,—
Tengeri egyéb áll-ról	23,55	68 kg-os ipari sörárpa	22,—
Tengeri ab Bpest közr.	23,35	65-66 kg tak. árpa	20,—
		Középmín. tak. árpa	19,—
		Zab, 41 kg-os	21,10

Vagyonváltásbúza ára: szeptember hóra 23,20 pengő.

Lisztpiac.

A vidéki malmok kínálatának hiánya erősen érezteti hatását a pesti piacon. A nagymalmok is csak kis tételekben tudják a sütőüzemeket ellátni, miután nem rendelkeznek megfelelő mennyiségű őrleányaggal.

Árak:

Búzakorpa 16,80-17,00 8-as takarmányliszt 18,95-19,70

Hivatalos lisztárufolyamok:

	Búzaliszt	Rozsliiszt
DARA	42,60-43,60	
ÖG, ÖG, 0	41,60-42,60	
EB, EB1	35,20-36,20	
SB	28,20-29,20	

Felolós szerkesztő és kiadó:

Dr. KARACSON JENŐ

Merkantil-nyomda, (Havas Ödön) Budapest,
VIII., Vajda Hunyad-utca 43.

EMERGÉ

gumitextil hajtósíj

A MALOMBAN IS
savartalan munkát
biztosít!